«Ἐγώ εἰμι ἡ ὁδὸς καὶ ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ ζωή» (Ἰωάν. ιδ' 6).

ΖΩΗ

«Τὰ ῥήματα, ἃ ἐγὼ λαλῶ ὑμῖν, πνεῦμά ἐστι καὶ ζωή ἐστι» (Ἰωάν. ς' 63).

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΟΡΓΑΝΟΝ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ ΘΕΟΛΟΓΩΝ

Ἔτος Κϛ'. Ἐν Ἀθήναις τῇ 18 Ἰουλίου 1936 Ἀριθ. 1247

ΔΗΛΩΣΙΣ

Καθιστῶμεν γνωστὸν εἰς τοὺς κ.κ. συνδρομητάς μας ὅτι ἀπὸ σήμερον μέχρι 29 προσεχοῦς Αὐγούστου ἡ «Ζωὴ» θὰ ἐκδίδεται ἀνὰ δύο ἑβδομάδας. Μόνος δὲ λόγος τούτου εἶνε, ἵνα δοθῇ καιρὸς μικρᾶς ἀναπαύσεως εἰς τὸ προσωπικόν μας ἐν τῷ μέσῳ τοῦ θερινοῦ καύσωνος.

ΣΥΝΕΤΕΛΕΣΕΣ ΚΑΙ ΣΥ

Λίθος εἰς σφενδόνην καθίσταται ὁ ἄφρων, ὅταν περιβληθῇ δόξαν καὶ ἐξουσίαν τινά. Μὴ λησμονῆς ὅμως, ἀναγνῶστά μου, ὅτι διὰ νὰ παρασκευασθῇ ἡ σφενδόνη αὐτὴ συνετέλεσες ἴσως καὶ σύ. Διότι τὴν δόξαν καὶ τὸ ἀξίωμα δίδουν εἰς τὸν ἄφρονα οἱ ἄλλοι, μεταξὺ δὲ τῶν ἄλλων ἴσως συγκαταλέγεσαι καὶ σύ. Δὲν ἀκούεις, τί λέγει ὁ σοφὸς Σολομῶν; «Ὃς ἀποδεσμεύει λίθον ἐν σφενδόνῃ, ὅμοιός ἐστι τῷ διδόντι ἄφρονι δόξαν». Ἡ σφενδόνη δὲν παίρνει μόνη της τὸν λίθον. Τὸν ἀποδεσμεύει εἰς αὐτὴν κάποιο χέρι. Καὶ ὁ ἄφρων δὲν ἠμπορεῖ νὰ πάρῃ εἰς τὰς χεῖράς του τὴν δύναμιν τῆς ἐξουσίας, ἐὰν δὲν ὑπάρξουν καὶ ἄλλοι ὅμοιοί του, οἱ ὁποῖοι νὰ τὸν ὑποβοηθήσουν εἰς τοῦτο. Αὐτοὶ τοῦ δίδουν τὴν δόξαν. Καὶ αὐτοὶ τὸν ἀναβιβάζουν εἰς τὸ ἀξίωμα. Εἰς τρόπον ὥστε ὅταν βλέπῃς πολλοὺς ἄφρονας κατέχοντας ἀνώτερα ἀξιώματα καὶ περιβεβλημένους τὴν δόξαν τῆς ἐξουσίας, ἔσο βέβαιος, ὅτι ἐκτὸς αὐτῶν ὑπάρχει καὶ πλῆθος ἄλλο ἀφρόνων, οἱ ὁποῖοι ἔγιναν βάθρον καὶ γέφυρα διὰ νὰ ἀναβῶσιν οἱ ἄφρονες αὐτοὶ εἰς τὴν ἐξουσίαν. Μήπως ἄρά γε ἀνήκεις καὶ σὺ εἰς τὸ πλῆθος αὐτὸ τῶν ἀφρόνων; Ἰδού, τί πρέπει νὰ ἐξετάσῃς.

Πρέπει νὰ ἐξετάσῃς, τί ἔκαμες, ὅταν ἐπρόκειτο νὰ ἐκλεγῇ ὁ ἐφημέριος τῆς ἐνορίας σου; Περιωρίσθης νὰ εἴπῃς, ἃς κάμουν οἱ ἐπίτροποι ὅ,τι καταλαβαίνουν καλλίτερον, χωρὶς νὰ ἐνδιαφερθῇς, ὅπως ἐκλεγῇ ὁ ἄξιος καὶ ὁ ἐνάρετος; Μὲ τὴν ἀδιαφορίαν σου αὐτήν, ἐὰν ἀποδειχθῇ ὁ νέος ἐφημέριος ἄφρων, συνετέλεσες καὶ σὺ νὰ ἀποδεσμευθῇ ὁ λίθος εἰς τὴν σφενδόνην. Πολὺ περισσότερον εἶσαι ἔνοχος, ἐὰν ἔδωκες τὴν ψῆφόν σου ἢ τὴν ὑπογραφήν σου παρασυρόμενος ἀπὸ προσωπικὴν φιλίαν ἢ ἀπὸ κομματικὸν φανατισμὸν ἢ ἀπὸ ἰδιοτελεῖς βλέψεις. Ἀλλοίμονον! Παρέδωκες τὸ θυσιαστήριον τοῦ Θεοῦ εἰς χεῖρας ἀναξίου. Ἤνοιξες τὴν θύραν τῆς ποίμνης τοῦ Κυρίου διὰ νὰ ἐγκατασταθῇ ἐν μέσῳ αὐτῆς ὁ λύκος. Πόσον μεγάλη εἶνε ἡ εὐθύνη σου;

Πρέπει νὰ ἐξετάσῃς, τί ἔκαμες, ὅταν ἐπρόκειτο νὰ ἐκλεγῇ ὁ δήμαρχος τῆς πόλεως, ἢ τὸ κοινοτικὸν συμβούλιον τοῦ χωρίου, εἰς τὸ ὁποῖον διαμένεις, ἢ ὁ βουλευτής, ὁ ὁποῖος θὰ ἀντιπροσωπεύσῃ τὴν ἐπαρχίαν σου εἰς τὸ κοινοβούλιον καὶ εἰς τὴν κυβέρνησιν τῆς χώρας. Διέθεσες τὴν ψῆφόν σου μετὰ περισκέψεως καὶ μετὰ βαθείας συναισθήσεως τῶν πρὸς τὴν πατρίδα καθηκόντων σου; Ἢ τὴν ἐπέταξες ἀδιαφορῶν καὶ μὴ ζητῶν νὰ ἐκλέξῃς τὸν σχετικῶς καλλίτερον; Ἐὰν τὴν ἐπέταξες, ἔσο βέβαιος ὅτι ὁ λίθος ἐτοποθετήθη εἰς τὴν σφενδόνην μὲ τὴν βοήθειαν καὶ τῶν ἰδικῶν σου χειρῶν καὶ ἡ εὐθύνη σου εἶνε μεγάλη διὰ τὸ κατάντημα, εἰς τὸ ὁποῖον μετ' ὀλίγον θὰ ὁδηγηθῇ ἡ πατρίς σου.

Πρέπει νὰ ἐξετάσῃς, τί ἔκαμες, ὅταν ἐπληροφορήθης, ὅτι εἰς ἄφρονα καὶ ἀσεβῆ διδάσκαλον ἀνετέθη ἡ παίδευσις τῶν τέκνων σου. Ἔμεινες ἀδιάφορος, ἀρκεσθεὶς νὰ εἴπῃς: ἀφοῦ τὸ Ὑπουργεῖον τὸν ἐτοποθέτησε, τί θέλεις νὰ κάμω ἐγώ; Καὶ ἐνόμισες, ὅτι εἶνε ξένη πρὸς τὸν κύκλον σου καὶ πρὸς τὰ καθήκοντά σου ἡ συνεννόησις μετ' ἄλλων κηδεμόνων, ἵνα ἀπὸ κοινοῦ διαμαρτυρηθῆτε εἰς τοὺς ἁρμοδίους διὰ τὴν τοιαύτην ἐπιβουλὴν κατὰ τῶν ψυχῶν καὶ τοῦ ἤθους τῶν τέκνων σας; Μὴ παραπονῆσαι ὕστερον, ἐὰν ὁ διδάσκαλος ἀποδεικνύεται λίθος εἰς σφενδόνην. Ὁ λίθος αὐτὸς προσεδέθη εἰς τὴν σφενδόνην ὄχι βέβαια μόνον ἀπὸ τὰ ἰδικά σου χέρια, ἀσφαλῶς ὅμως καὶ μὲ τὴν βοήθειαν τῶν ἰδικῶν σου χειρῶν, μὲ τὴν συμμετοχὴν τὴν ἰδικήν σου.

Ὤ! ναί, ἀναγνῶστά μου. Μὴ ἀμφιβάλλῃς διόλου. Ἐὰν οἱ ἄρχοντες ἑνὸς ἔθνους εἶνε ἄφρονες, ἔσο βέβαιος ὅτι καὶ τὸ ἔθνος αὐτὸ κατὰ τὴν μεγάλην του πλειοψηφίαν ἀποτελεῖται ἀπὸ ἄφρονας. Διότι ἐὰν ἀπετελεῖτο ἀπὸ φρονίμους, πῶς θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ ἀνεχθῶσιν οὗτοι ἐπὶ τοῦ τραχήλου των ἄφρονας καὶ ἀσυνειδήτους;

ΑΠΟΛΟΓΗΤΙΚΑΙ ΜΕΛΕΤΑΙ

Η ΕΝΟΤΗΣ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΕΙΔΟΥΣ

6. Σημερινὴ θέσις τοῦ ζητήματος. Ἡ σημερινὴ ἐν τούτοις θέσις τοῦ ζητήματος παρουσιάζεται εὐτυχῶς ἐξ ὁλοκλήρου σύμφωνος πρὸς τὴν διδασκαλίαν τῆς ἁγίας Γραφῆς. Χάρις εἰς τὰς κλασικὰς ἐρεύνας καὶ ἐρ-

γασίας τοῦ de Quatrefages, αἵτινες καὶ μέχρι σήμερον διατηροῦσι τὴν νωπότητα καὶ τὸ κῦρος αὐτῶν, «γενικὴ σχεδὸν εἶνε σήμερον ἡ κλίσις πρὸς τὴν μονογένεσιν καὶ τὴν ὑστερογενῆ ποικιλομορφίαν» (1), ἐπιστήμονες δὲ φανατικῶς ὑποστηρίζοντες τήν τε πιθήκειον καταγωγὴν τοῦ ἀνθρώπου καὶ τὴν ἐκ τῆς ὕλης αὐτόματον παραγωγὴν καὶ ἐξέλιξιν τῆς ζωῆς ἀποδέχονται, ὅτι «ἡ ἀνθρωπότης ἐξωρμήθη ἐξ ἑνὸς κέντρου, ἤτοι ὁ διά τινων χαρακτήρων κοινῶν πάσαις ταῖς φυλαῖς χαρακτηριζόμενος ἄνθρωπος παρήχθη ἐκ μιᾶς καὶ μόνης ρίζης, εἶτα δὲ ἕνεκεν τῆς διαφορᾶς τῶν κλιματικῶν καὶ ἄλλων ἐπιδράσεων ἐπὶ τὸν ἀρχέγονον ἄνθρωπον ἐπῆλθεν ὁ εἰς τὰς διαφόρους φυλὰς χωρισμὸς αὐτοῦ, ἡ δὲ δόξα, καθ' ἣν ἑκάστη τῶν φυλῶν ἔχει ἴδιον κέντρον γενέσεως ἐπὶ τῆς γῆς, δὲν φαίνεται ὀρθή» (2). Ἐντεῦθεν ἡ περὶ ἑνότητος τοῦ ἀνθρωπίνου εἴδους ἔρευνά μας οὐδεμίᾳ ἀνάγκῃ παρίσταται ν' ἀποθῇ ἐκτενής. Θὰ παραθέσωμεν ἐν τούτοις τὰ κύρια ἐπιχειρήματα, τὰ ὁποῖα ἀποδεικνύουσιν, ὅτι αἱ χωρίζουσαι τὰς φυλὰς διαφοραὶ εἶνε ἐπουσιώδεις καὶ ὅτι ἐξ ἑνὸς καταγόμεθα πάντες, ἀκολουθοῦντες ἐν πᾶσι τὴν μέθοδον τοῦ de Quatrefages. Θὰ ἀναζητήσωμεν τουτέστι μεταξὺ τῶν φυτῶν καὶ τῶν ζῴων ὁμάδας, αἵτινες ἀδιαμφισβητήτως κατάγονται ἀπὸ κοινῶν προγόνων, καὶ θὰ συγκρίνωμεν τὰς διαφορὰς αἵτινες διεχώρισαν τὰς ὁμάδας ταύτας εἰς ποικιλίας ἢ φυλὰς διαφόρους τοῦ αὐτοῦ εἴδους, πρὸς τὰς διαφοράς, κατὰ τὰς ὁποίας διακρίνονται ἀπ' ἀλλήλων αἱ ἀνθρώπιναι φυλαί. Ἐκ τῆς συγκρίσεως δὲ ταύτης θὰ συναγάγωμεν τὰ πορίσματά μας, πειθόμενοι ἐπάνω εἰς αὐτὰ τὰ πράγματα, ὅτι αἱ ἀνομοιότητες καὶ αἱ διαφοραί, αἱ διαχωρίζουσαι ἀπ' ἀλλήλων τὰς ἀνθρωπίνας φυλάς, εἶνε κατὰ πολὺ μικρότεραι τῶν φυσιολογικῶν ὁμοιοτήτων καὶ συγγενειῶν, αἵτινες συνδέουσι ταύτας εἰς ἕν.

(1) Ι. Γ. Κούμαρη, Φυλαὶ ἀνθρώπιναι ἐν Μεγ. Ἑλλην. Ἐγκυκλοπ. Τόμος 24 σελ. 245, στήλ. Α'.

(2) Ρ. Νικολαΐδου, Φυσιολογία τοῦ ἀνθρώπου, ἔκδ. δευτέρα τόμ. Γ' σελ. 229. Συναφῶς ἐκφράζεται καὶ ὁ καθηγητὴς Δοντᾶς ὁμολογῶν, ὅτι αἱ διαφοραὶ τῶν διαφόρων φυλῶν «ἀφορῶσιν εἰς χαρακτῆρας ἐπουσιώδεις, ἐνῷ ὡς πρὸς τοὺς κυρίους χαρακτῆρας ὑπάρχει τόσον μεγάλη ὁμοιότης μεταξὺ τῶν φυλῶν τῶν ἀνθρώπων, ὥστε αὗται δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν ὡς παράλλαγαὶ τοῦ αὐτοῦ εἴδους καὶ οὐχὶ ὡς διάφορα αὐθυπόστατα εἴδη» (Φυσιολογία, τόμος Β' σελ. 620.

ΕΡΜΗΝΕΙΑ
ΕΙΣ ΤΟ ΚΑΤΑ ΙΩΑΝΝΗΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

29. Τῇ ἐπαύριον βλέπει ὁ Ἰωάννης τὸν Ἰησοῦν ἐρχόμενον πρὸς αὐτὸν καὶ λέγει· Ἴδε ὁ ἀμνὸς τοῦ Θεοῦ ὁ αἴρων τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου.

ὁ ἀμνός. *«Τὸ ἄρθρον ἀναφέρεται εἰς τὴν προφητείαν τοῦ Ἡσαΐου νγ' 7 καὶ εἰς τὸν τύπον τοῦ Πασχαλίου ἀμνοῦ. Ὁ Ἰωάννης θεόθεν δεδιδαγμένος καλεῖ αὐτὸν τὸν ἀμνὸν τοῦ Θεοῦ, καίτοι κατὰ τὸν χρόνον τοῦτον ἡ ἀκριβὴς κατανόησις τῆς ὀνομασίας ταύτης διέφευγεν, ἂν μὴ καὶ τὸν Ἰωάννην αὐτόν, τοὐλάχιστον ὅμως τοὺς ἀκροατάς του»* (Bengel). *Ὁ ὡρισμένος καὶ γνωστὸς ἀμνός. «Τουτέστιν οὗτος ἐκεῖνος, περὶ οὗ προείρηκεν Ἡσαΐας»* (Θεόδ. Μοψ.). *Δὲν θέλει ἁπλῶς νὰ τονίσῃ τὸ ἄκακον καὶ πρᾶον τοῦ Ἰησοῦ, ὁ ὁποῖος «ὡς ἀρνίον ἄκακον ἀγόμενον τοῦ θύεσθαι» (Ἱερεμ. ια' 19) «καὶ ὡς ἀμνὸς ἐναντίον τοῦ κείροντος αὐτὸν ἄφωνος» (Ἡσ. νγ' 7) ἐδέχθη τὰς κακοποιήσεις καὶ τὸν ἄδικον θάνατον. Ἀλλ' ἡ σκέψις τοῦ Ἰωάννου ἀναφέρεται εἰς ὁλόκληρον τὸ 53ον κεφάλαιον τοῦ Ἡσαΐου καὶ συνεπῶς δεικνύει εἰς τοὺς περὶ αὐτὸν τὸν Ἰησοῦν ὡς τὸν ὑπὸ τοῦ Ἡσαΐου προαναγγελθέντα δοῦλον τοῦ Θεοῦ, ὁ ὁποῖος «τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν φέρει καὶ περὶ ἡμῶν ὀδυνᾶται». Ἐνυπάρχει λοιπὸν εἰς τὸ βάθος τῶν λόγων τούτων τοῦ Ἰωάννου ἡ ἰδέα τῆς θυσίας, ὅπως ἐνυπάρχει καὶ εἰς τοὺς λόγους τοῦ Ἡσαΐου, ὡς ἄλλως τε μαρτυρεῖται τοῦτο καὶ ὑπὸ τῶν ἐπακολουθούντων λόγων τοῦ Ἰωάννου, δι' ὧν ὁ ἀμνὸς τοῦ Θεοῦ καθορίζεται ὡς αἴρων τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου. «Ἀμνὸν αὐτὸν ἐκάλεσε τοῦ Θεοῦ, ὅπερ ἦν ὄνομα τοῦ πάθους σημαντικόν· ἐπείπερ ἐν τῷ πάθει τὴν ἁμαρτίαν κατέλυσε»* (Θ. Μψ.). *Καὶ αὕτη μὲν εἶνε ἡ κυρία ἰδέα, τὴν ὁποίαν ἐκφράζει διὰ τῶν λόγων τούτων ὁ Ἰωάννης. Ἐφ' ὅσον ὅμως συνδέει τὸ πρόσωπον τοῦ Μεσίου πρὸς τὴν θυσίαν, τὴν ὁποίαν ὑπὲρ ἡμῶν θὰ προσέφερε, φυσικὸν ἦτο ὁ υἱὸς τοῦ ἱερέως Ἰωάννης νὰ ἔχῃ ἐν νῷ καὶ τὸν ρόλον τοῦ ἀμνοῦ ἐν ταῖς καθημεριναῖς θυσίαις τοῦ Ἰσραήλ, πρὸ παντὸς δὲ κατὰ τὴν ἑορτὴν τοῦ Πάσχα. Ὁ Μεσίας εἶνε ὁ ὑπὸ τοῦ Ἡσαΐου προορηθεὶς ἀληθινὸς πασχάλιος ἀμνός, ὁ θυσιαζόμενος πρὸς σωτηρίαν τοῦ κόσμου. Ἄριστα ὁ Χρυσόστομος συνδυάζει τὰς δύο ταύτας ἐννοίας ἐν τῇ ἑρμηνείᾳ αὐτοῦ. «Ἀμνὸν δὲ αὐτὸν καλεῖ τῆς προφητείας ἀναμιμνήσκων Ἰουδαίους τῆς Ἡσαΐου καὶ τῆς σκιᾶς τῆς κατὰ τὸν Μωϋσέα, ἵν' ἀπὸ τοῦ τύπου μᾶλλον αὐτοὺς προσαγάγηται πρὸς τὴν ἀλήθειαν». Καὶ ὁ Ζιγαβηνὸς «Ἰδοὺ ὁ ἀμνός, ὁ ἐν τῷ νόμῳ σκιαγραφούμενος καὶ ὑπὸ Ἡσαΐου καταγγελλόμενος». Περὶ τοῦ Χριστοῦ ὡς ἀρνίου ἐσφαγμένου καὶ θυσιασθέντος πρβλ. Ἀποκ. ε' 6, 9, ζ' 14 καθὼς καὶ Α' Πέτρου α' 19. Εἰδικώτερον διὰ τὴν σύγκρισιν τοῦ Χριστοῦ πρὸς τὸν Πασχάλιον ἀμνὸν πρβλ. Α' Κορινθ. ε' 7 καὶ Ἰωάν. ιθ' 36, ἔνθα οἱ λόγοι οἱ περὶ τοῦ πασχαλίου ἀμνοῦ ρηθέντες ἐφαρμόζονται ἐπὶ τοῦ Χριστοῦ («ὀστοῦν οὐ συντριβήσεται ἀπ' αὐτοῦ»). Περὶ δὲ τοῦ Ἡσ. νγ' ἐν σχέσει πρὸς τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν ὡς ἐπαληθεύσαντα τὴν προφητείαν ταύτην πρβλ. Ματθ. η' 17, Ἑβρ. θ' 28, Α' Πέτρ. β' 22, 24.—Μεταξὺ τῶν νεωτέρων ἑρμηνευτῶν ἠγέρθη ζήτημα, πόθεν ὁ βαπτιστὴς ἠδυνήθη νὰ μάθῃ περὶ τοῦ Μεσίου ἀλήθειαν, τὴν ὁποίαν μόνον μετὰ τὸν σταυρικόν του θάνατον ἠδυνήθησαν νὰ κατανοήσωσι καὶ οἱ ἀπόστολοι αὐτοί. Τινὲς ἐκ τῶν ὀρθολογιζομένων ὑπεστήριξαν, ὅτι ὁ μὲν Πρόδρομος δεικνύων τὸν Ἰησοῦν εἶπε μόνον «Ἴδε ὁ Μεσίας». Καὶ ὁ Εὐαγγελιστὴς ἀκολούθως ἑρμηνεύων ἐν τῇ πλήρει ἐννοίᾳ της τὴν προσφώνησιν ταύτην παραθέτει αὐτὴν οὕτως: Ἴδε ὁ ἀμνὸς τοῦ Θεοῦ ὁ αἴρων.... Οὕτως ἑρμηνεύει καὶ ὁ* Bernard. *Ἡ μόνη ὅμως ὀρθὴ ἐξήγησις εἶνε ἡ ὑπὸ τοῦ* Bengel *δοθεῖσα. «Ὁ Ἰωάννης εἶνε θεόθεν δεδιδαγμένος». Ὁ προφήτης, εἰς τὸν ὁποῖον ὁ Θεὸς ἀπεκάλυψε τὸν Μεσίαν, καὶ ὁ ὁποῖος εἶδε τὸ Πνεῦμα καταβαῖνον ἐπὶ τὸν Μεσίαν, κατὰ θείαν ἀποκάλυψιν ἐδιδάχθη καὶ περὶ τοῦ ἔργου τοῦ Μεσίου.*

ὁ ἀμνὸς τοῦ Θεοῦ. *Ἡ γενικὴ σημαίνει συγχρόνως καὶ τὴν κτῆσιν καὶ τὴν προέλευσιν. Ὁ ἀμνὸς «τὸν ὁποῖον ὁ Θεὸς ἔδωκε»* (Bengel) *καὶ ὅστις εἶνε ὁ ἴδιος υἱὸς τοῦ Θεοῦ (Ρωμ. η' 32).*

ὁ αἴρων. *Τὸ αἴρειν σημαίνει ἢ ἁπλῶς σηκώνειν (Ἰωάν.*

η' 59, Ματθ. ια' 29, ις' 24) ἢ ἀφαιρεῖν, ἀπομακρύνειν (Ἰωάν. ια' 39, 48, ιε' 2, ιζ' 15 κλπ. καὶ πρὸ παντὸς Α' Ἰωάν. γ' 5). Ὑπὸ τὴν δευτέραν ἔννοιαν τὸ αἴρειν ἐκφράζει τὴν ὁλοκληρωτικὴν καταστροφὴν τῆς ἁμαρτίας. Ὑπὸ τὴν πρώτην ἐκφράζει τὴν ἔννοιαν τοῦ βαστάζειν τὰς ἁμαρτίας πρὸς ἐξιλέωσιν. Ὀρθοτέρα ἢ ὑπὸ τὴν δευτέραν ἔννοιαν ἐκδοχή, διότι αὕτη περιλαμβάνει καὶ τὴν πρώτην.—Ὁ ἐνεστὼς αἴρων=αἴρει καὶ πάντοτε ἐξακολουθεῖ νὰ αἴρῃ. Διότι ἡ ἐξιλέωσις καὶ ἀπολύτρωσις δὲν εἶνε μόνον γεγονός, ὅπερ εἰς ὡρισμένον χρόνον συνετελέσθη, ἀλλ' ἀποτελεῖ καὶ αἰωνίαν λειτουργίαν, εἰς τὸ διηνεκὲς μεσιτείαν τοῦ αἰωνίου ἀρχιερέως. «Οὐκ εἶπεν ὁ ληψόμενος ἢ ὁ ἄρας, ἀλλ' ὁ αἴρων ὡς ἀεὶ τοῦτο ποιοῦντος· οὐ γὰρ τότε μόνον ἔλαβεν, ὅτε ἔπαθεν, ἀλλ' ἐξ ἐκείνου μέχρι τοῦ παρόντος αἴρει τὰς ἁμαρτίας οὐκ ἀεὶ σταυρούμενος.... ἀλλ' ἀεὶ καθαίρων διὰ τῆς μιᾶς ἐκείνης» (Χρυσ.).

Τὴν ἁμαρτίαν. *«Ὁ ἑνικὸς ἀριθμὸς μετὰ τοῦ ἄρθρου προσδίδει μέγιστον τόνον.... Ἦρε τὸ ὅλον· οὐχὶ μόνον ἓν μέρος, ὥστε νὰ μὴ ἄρῃ τὸ ἕτερον» (Bengel). «Τὴν ἁμαρτίαν εἰπὼν πάσας τὰς ἁμαρτίας ἐδήλωσε» (Θεοφ.)* ***Τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου.*** *Λαμβάνει καὶ τὴν ἁμαρτίαν κατὰ τὸ σύνολον αὐτῆς καὶ τὴν ἀνθρωπότητα ἐν τῇ ἑνότητί της, ὁλόκληρον ἀποπλανηθεῖσαν καὶ ἐν τῇ ἁμαρτίᾳ οὖσαν.*

ΚΥΡΙΑΚΗ 26 ΙΟΥΛΙΟΥ

Ὁ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ

(Τῆς Ἁγίας Παρασκευῆς, Α' Τιμόθ. γ' 13—δ' 5).
Βλέπε Καινὴν Διαθήκην, ἔκδοσιν «Ζωῆς» σελ. 617.

ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

(Κυρ. Η' Ματθαίου, ιδ' 14—22).
Βλέπε Καινὴν Διαθήκην, ἔκδοσιν «Ζωῆς», σελ. 49.

ΟΜΙΛΙΑ
ΕΙΣ ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

1.—Μὲ ζῆλον πολὺν ἔσπευδον πάντοτε οἱ Γαλιλαῖοι πλησίον τοῦ Χριστοῦ διὰ ν' ἀκούσουν τὴν θείαν Του διδασκαλίαν. Ἀλλ' ἐκεῖνο, ποὺ βλέπομεν εἰς τὸ σημερινὸν εὐαγγέλιον, ὑπερβαίνει πᾶσαν προσδοκίαν. Τί συνέβη δηλαδή; Ὁ Κύριος μετὰ μακρὰν διδασκαλίαν εἰς τὰς πόλεις τῆς Γαλιλαίας ἀπεσύρθη εἰς ἔρημον τόπον. Ἐπεθύμει εἰς τὴν ἡσυχίαν τῆς ἐρήμου ἐκείνης νὰ εὕρῃ ὀλίγην ἀνάπαυσιν ἀπὸ τοὺς πολλοὺς κόπους, εἰς τοὺς ὁποίους Τὸν ὑπέβαλλεν ἡ συνεχὴς αὐταπάρνησις καὶ αὐτοθυσία Του. Ταχέως ὅμως τὰ πλήθη τοῦ λαοῦ ἔμαθαν ποῦ εἶναι ὁ Κύριος. Καὶ τότε συναγερμὸς πρωτοφανὴς γίνεται πρὸς τὴν ἔρημον. Ἄνδρες, γυναῖκες, παιδιά, ἐγκαταλείποντες τὰς πόλεις σπεύδουν πεζῇ πρὸς τὸν Ἰησοῦν. Ὁ δρόμος εἶναι μακρός. Ὁ κόπος πολύς. Ἡ ταλαιπωρία μεγάλη. Ὁ τόπος ἔρημος. Τίποτε ὅμως δὲν τοὺς ἀναχαιτίζει. Ὅπως ὁ διψασμένος ὁρμᾷ ἀσυγκράτητος πρὸς τὴν πηγὴν τοῦ ὕδατος, παρομοίως καὶ αὐτοὶ τρέχουν πρὸς τὸν Χριστόν. Τόσος εἶνε ὁ πόθος των νὰ μένουν πλησίον τοῦ Σωτῆρος. Παρατηρήσατε ὅμως καὶ τοῦτο. Ἡ ὥρα περνᾷ. Ὁ ἥλιος κλίνει πρὸς τὴν δύσιν του. Ἐπὶ πλέον αὐτοί, ἀναχωρήσαντες ἐσπευσμένως ἀπὸ τὰς πόλεις των, δὲν ἐφρόντισαν νὰ παραλάβουν μαζῇ των τρόφιμα. Εἶνε λοιπὸν ἀκόμη νηστικοί. Καὶ ὅμως δὲν ἐννοοῦν νὰ ἀποσυρθοῦν. Δὲν θέλουν κατ' οὐδένα λόγον νὰ ἀφήσουν τὸν Κύριον. Ὁ πόθος των εἶνε νὰ μένουν κοντά Του, νὰ ἀκούουν τὴν θείαν διδασκαλίαν Του, νὰ βλέπουν τὰ παράδοξα ἔργα Του. Πόσον ἀξιομίμητοι εἶνε οἱ ἄνθρωποι αὐτοί!

Ναί, εἶνε ἀξιομίμητοι. Διότι πᾶσα ψυχή, ὅλων μας αἱ ψυχαί, μὲ τὸν αὐτὸν πόθον, μὲ τὴν αὐτὴν δίψαν καὶ ἀγάπην πρέπει νὰ ζητοῦν καὶ νὰ σπεύδουν πρὸς τὸν Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν. Νὰ σπεύδουν εἰς τὴν προσευχήν, διὰ νὰ συνομιλοῦν μαζῇ Του. Νὰ σπεύδουν εἰς τὸ κήρυγμα, διὰ νὰ ἀκούουν τὴν ζωογόνον διδασκαλίαν. Νὰ σπεύδουν εἰς τὴν θείαν Κοινωνίαν, διὰ νὰ ἑνώνωνται μαζῇ Του καὶ νὰ αἰσθάνωνται πνευματικὰς ἀπολαύσεις. Νὰ σπεύδουν εἰς τὸ καθῆκον, διὰ νὰ Τὸν εὑρίσκουν βοηθὸν καὶ συνεργάτην εἰς τὸ ἔργον τῆς σωτηρίας των. Εἶνε φυσικὸν αὐτό. Διότι ἡ ἀνθρωπίνη ψυχὴ εἶνε πλασμένη νὰ ζητῇ τὸν θεῖον δημιουργόν της. Εἶνε ἀναγκαῖον τοῦτο. Διότι μακρὰν τοῦ Ἰησοῦ δὲν ὑπάρχει χαρά, οὔτε τέρψις, οὔτε παρηγορία. Καὶ ὅμως, ὑπάρχουν ἄνθρωποι ποὺ ἀποφεύγουν τὸν Σωτῆρα Χριστόν. Δὲν κάμνουν προσευχήν. Δὲν θέλουν ν' ἀκούσουν κήρυγμα. Δὲν μελετοῦν τὸ Εὐαγγέλιον. Δὲν πλησιάζουν πρὸς τὰ μυστήρια. Καὶ αὐτὴν ἀκόμη τὴν Κυριακὴν ἐργάζονται. Καὶ ἀπὸ τὴν ὥραν τῆς θείας Λειτουργίας ἀπουσιάζουν. Τί συμβαίνει μὲ αὐτούς; Φοβοῦνται μήπως μείνῃ «πίσω ἡ δουλειά των», μήπως ζημιωθοῦν τὰ συμφέροντά των. «Δὲν ἔχομεν καιρὸν δι' αὐτὰ τὰ πράγματα, κυττάζουμε τώρα γιὰ τὸ ψωμί», εἶνε ἡ πρόχειρος ἀπάντησις ποὺ δίδουν. Καὶ ὅμως ἐκεῖνος ποὺ ἐνδιαφέρεται διὰ τὴν ψυχήν του καὶ πλησιάζει τὸν Χριστόν, βγαίνει πάντοτε κερδισμένος. Καὶ ἰδοὺ ἡ ἀπόδειξις εἰς τὴν συνέχειαν τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου.

2.—Εἴπομεν ὅτι ἦλθαν εἰς τὴν ἔρημον οἱ ἄνθρωποι ἐκεῖνοι, χωρὶς νὰ παραλάβουν μαζῇ των τροφάς. Αὐτὸ τὸ ἐγνώριζον οἱ μαθηταὶ τοῦ Κυρίου. Βλέποντες δὲ ὅτι ἡ ὥρα περνᾷ καὶ ἡ νύκτα πλησιάζει, ἤρχισαν νὰ ἀνησυχοῦν. Δι' αὐτό, πλησιάζουν εὐλαβῶς τὸν Διδάσκαλόν των καὶ τοῦ λέγουν: «Ἔρημός ἐστιν ὁ τόπος καὶ ἡ ὥρα ἤδη παρῆλθεν· ἀπόλυσον τοὺς ὄχλους, ἵνα ἀπελθόντες εἰς τὰς κώμας ἀγοράσωσιν ἑαυτοῖς βρώματα». Ἀλλ' ὁ Κύριος δὲν θέλει νὰ ἀφίσῃ τοὺς ἀνθρώπους αὐτοὺς νὰ γυρίσουν εἰς τὰ σπίτια των νηστικοί. Ἐκεῖνοι παρημέλησαν τὴν τροφὴν τοῦ σώματος, διὰ νὰ χορτάσουν τὴν ψυχήν των μὲ τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ. Καὶ ὁ Χριστὸς θέλει τώρα ν' ἀνταμείψῃ τὸν ζῆλόν των. Ὄχι, νὰ μὴ φύγουν πεινασμένοι, λέγει πρὸς τοὺς μαθητάς Του. Δώσατέ τους σεῖς νὰ φάγουν. Ἀλλὰ πῶς; Αὐτοὶ εἶνε χιλιάδες, καὶ οἱ μαθηταὶ δὲν ἔχουν παρὰ ἐλάχιστα τρόφιμα. «Οὐκ ἔχομεν ὧδε, εἰμὴ πέντε ἄρτους καὶ δύο ἰχθύας». Πέντε ψωμιὰ καὶ δύο ψάρια! Τί εἶνε ὅμως αὐτὰ ἐμπρὸς εἰς τὸ μέγα αὐτὸ πλῆθος; Ποῖος νὰ πρωτοφάγῃ; Ποῖος νὰ χορτάσῃ; Ἀδύνατον πρᾶγμα εἰς τὴν σκέψιν τῶν μαθητῶν. Δυνατὸν ὅμως καὶ εὔκολον εἰς τὴν δύναμιν τοῦ Θεοῦ. Καὶ ἰδοὺ ὁ Κύριος διατάσσει τοὺς μαθητὰς νὰ τοῦ φέρουν τοὺς ἄρτους καὶ τοὺς ἰχθύας. Διατάσσει ἔπειτα τοὺς ὄχλους νὰ χωρισθοῦν εἰς ὁμάδας καὶ νὰ καθήσουν ἐπάνω εἰς τὰ χόρτα. Καὶ «λαβὼν τοὺς πέντε ἄρτους καὶ τοὺς δύο ἰχθύας ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν εὐλόγησε, καὶ κλάσας ἔδωκε τοῖς μαθηταῖς τοὺς ἄρτους, οἱ δὲ μαθηταὶ τοῖς ὄχλοις». Εὐλόγησε λοιπὸν ὁ Χριστὸς τοὺς ἄρτους. Καὶ μετὰ τὴν εὐλογίαν ἔδωκεν εἰς τοὺς μαθητὰς διὰ νὰ τοὺς μοιράσουν εἰς

ΑΔΕΛΦΟΤΗΣ ΘΕΟΛΟΓΩΝ Η "ΖΩΗ,,

ΣΥΝΤΑΚΤΑΙ ΤΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ

ΣΕΡΑΦΕΙΜ ΠΑΠΑΚΩΣΤΑΣ
ΙΓΝΑΤΙΟΣ ΚΟΛΙΟΠΟΥΛΟΣ
ΠΑΝΑΓ. ΤΡΕΜΠΕΛΑΣ
ΔΗΜ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ..... ΔΡΑΧ. 20
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ: ΣΕΛ. 4 ἢ ΔΟΛ. 1

Ἐπιστολαὶ καὶ συνδρομαὶ πρὸς κ. ΙΩΑΝ. Κ. ΚΟΛΙΟΠΟΥΛΟΝ Ἱπποκράτους 189

Ἱδρυτής: Ἀρχιμ. ΕΥΣΕΒΙΟΣ ΜΑΤΘΟΠΟΥΛΟΣ († 1929)
Συντάκτης: Ἀρχιμ. ΔΙΟΝ. ΦΑΡΑΖΟΥΛΗΣ († 1920)

τὰ πλήθη. Καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τῆς εὐλογίας ποῖον ἦτο; «Ἔφαγον πάντες καὶ ἐχορτάσθησαν, καὶ ἦραν τὸ περισσεῦον τῶν κλασμάτων δώδεκα κοφίνους πλήρεις»! Θαῦμα μέγα καὶ καταπληκτικόν! Ἀφ' ἑνὸς πέντε χιλιάδες ἀνδρῶν, «χωρὶς γυναικῶν καὶ παιδίων». Ἀφ' ἑτέρου πέντε ἄρτοι καὶ δύο ἰχθύες. Καὶ ὅμως, τρώγουν ὅλοι, καὶ χορταίνουν, καὶ περισσεύουν. Δώδεκα κοφίνια γεμᾶτα περισσεύουν. Πῶς αὐτὸς ὁ πλεονασμός; Διότι οἱ ἄρτοι ἦσαν εὐλογημένοι ἀπὸ τὸν Χριστόν, τὸν παντοδύναμον Κύριον!

Πλοῦτος λοιπὸν καὶ χορτασμὸς καὶ ἀφθονία εἶνε τὸ ἀποτέλεσμα τῆς εὐλογίας τοῦ παναγάθου Θεοῦ. Τὴν εὐλογίαν Του δὲ αὐτὴν ὁ Κύριος τὴν παρέχει εἰς ἐκείνους ποὺ ἐνδιαφέρονται καὶ διὰ τὴν ψυχήν των, εἰς ἐκείνους ποὺ ζητοῦν τὰ πνευματικά, ποὺ ποθοῦν τὰ αἰώνια. Τοιοῦτον ἐνδιαφέρον ἔδειξαν οἱ πεντακισχίλιοι καὶ ἔλαβαν ἄφθονα ὄχι μόνον τὰ πνευματικά, ἀλλὰ καὶ τὰ ὑλικὰ ἀγαθά. Ἐχόρτασαν λόγον Θεοῦ διὰ τὸν φωτισμὸν τῆς ψυχῆς. Ἐχόρτασαν καὶ τροφὴν ὑλικὴν ποὺ εἶχεν ἀνάγκην τὸ σῶμα. Ἡμεῖς σήμερον στερούμεθα. Ἀνεργία, πτώχεια, κρίσις, ποικίλη κακοδαιμονία μᾶς μαστίζει. Καὶ τὸ ψωμὶ ποὺ τρῶμε, καὶ αὐτὸ δὲν μᾶς εὐχαριστεῖ. Δὲν χορταίνομεν καὶ δὲν μᾶς ἱκανοποιεῖ τίποτε. Διατί; Ἀκριβῶς διότι λείπει ἡ εὐλογία τοῦ Θεοῦ, ἡ ὁποία καὶ πληθύνει καὶ χορταίνει καὶ νοστιμίζει τὰ πάντα. Ἐφύγαμεν ἀπὸ τὸν Θεόν, ἐλησμονήσαμεν τὴν ἀθάνατον ψυχήν μας. Ἐγκατέλειψαν τὴν Ἐκκλησίαν οἱ περισσότεροι. Κήρυγμα δὲν θέλουν ν' ἀκούσουν. Τὴν προσευχὴν τὴν κατήργησαν. Περιφρονοῦν τὴν θρησκείαν καὶ βλασφημοῦν τὸν Θεόν. Ἐπαύσαμεν λοιπὸν νὰ εἴμεθα χριστιανοί. Καὶ τί ἐγίναμεν; ὑλισταὶ καὶ σαρκολάτραι. Μόνον τὴν ὕλην σκεπτόμεθα. Καὶ μόνον διὰ τὸ σαρκίον φροντίζομεν. Καὶ δι' αὐτὸ ὁ Θεὸς μᾶς τιμωρεῖ. Ἐσήκωσε τὸ χέρι Του ἀπὸ ἡμᾶς, ἐπῆρε τὴν εὐλογίαν Του. Καὶ δι' αὐτὸ τόση κρίσις, τόση φτώχεια, τόση στενοχωρία.

Ἄνθρωποι, ἂς συνέλθωμεν. Ἂς ἀποτινάξωμεν τὰ ὑλιστικὰ φρονήματα ποὺ κατεπλάκωσαν τὸν νοῦν μας. Ἂς δείξωμεν ἐνδιαφέρον διὰ τὴν ψυχήν μας, διὰ τὴν σωτηρίαν μας. Καὶ ὁ Κύριος δὲν θὰ μᾶς ἐγκαταλίπῃ ποτέ. Ἡ ἀγαθή Του πρόνοια πάντοτε θὰ μᾶς παρακολουθῇ καὶ θὰ εὐλογῇ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν μας, ὥστε οἱ κόποι μας νὰ καρποφοροῦν καὶ ἡ τροφή μας νὰ χορταίνῃ τὸ σῶμα καὶ νὰ εὐφραίνῃ τὴν ψυχήν μας.

Πᾶς Χριστιανός, ποὺ ἐξετάζει τὸ παρελθόν του, δύναται νὰ εἴπῃ πρὸς τὸν Θεὸν ὅ,τι καὶ ὁ Δαβίδ: «Ἐκ πάσης θλίψεως ἐρρύσω με· μὲ ἐγλύτωσες ἀπὸ πᾶσαν θλίψιν. Ἀλλὰ διατί νὰ μὴ ἔχωμεν τὴν πεποίθησιν, ὅτι καὶ εἰς τὸ παρὸν καὶ εἰς τὸ μέλλον πάλιν θὰ μᾶς γλυτώσῃ ὁ ἀγαθὸς Θεὸς ἀπὸ πᾶσαν θλίψιν; Μήπως ἔπαυσεν ἢ θὰ παύσῃ νὰ εἶναι ἀγαθός; Μεταβάλλεταί ποτε ὁ Θεός;

ΤΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑ

"ΔΟΥΛΟΣ ΤΗΣ ΦΘΟΡΑΣ,,

Ὁ σύγχρονος κόσμος παρουσιάζει καὶ μίαν ἄλλην μορφὴν τῆς ἀδυσωπήτου συνεπείας τῆς παραβάσεως τῶν ἠθικῶν νόμων. Ὅτι ἀποφεύγων τὴν ὑπακοὴν καὶ πειθαρχίαν εἰς τὸν ἀληθινὸν Θεόν, καταντᾷ εἰς δουλικὴν πειθαρχίαν καὶ ὑπακοήν, εἰς ἀπώλειαν πάσης ἀληθινῆς ἐλευθερίας. Ὅπως εἰς τὸ ζήτημα τῆς ἰδιοκτησίας, μὴ θελήσας νὰ μεταδίδῃ εὐχαρίστως καὶ ἐλευθέρως εἰς τοὺς ἔχοντας ἀνάγκην, διὰ νὰ ἀποτελῆται κατ' ἀναλογίαν ἰσότης, ἀναγκάζεται τώρα νὰ παραδίδῃ μὲ θλῖψιν καὶ ὀδύνην πολὺ περισσότερα, οὕτω καὶ εἰς τὸ ζήτημα τῆς ὑπακοῆς καὶ πειθαρχίας. Μὴ θέλων νὰ ὑπακούῃ καὶ πειθαρχῇ εἰς τὸν Θεόν—ὁπότε θὰ ἐγνώριζε τί εἶναι ἐλευθέρα προσωπικότης, τί εἶναι ἀληθινὴ ἐλευθερία—ὄχι μόνον δὲν ἀπαλλάσσεται ἀπὸ τὸν νόμον τῆς ὑπακοῆς, ἀλλὰ περιπίπτει εἰς δουλικὴν τοιαύτην.

Διὰ τὸ ζήτημα τοῦτο ἡ ἱστορία τοῦ παρελθόντος θὰ ἠδύνατο νὰ παράσχῃ ἐγκυροτάτην βεβαίωσιν. Διότι ἡ ἱστορία τοῦ ἀνθρωπίνου γένους δὲν εἶναι τίποτε ἄλλο παρὰ ἱστορία ποικίλης καὶ ὀδυνηρᾶς καὶ ἐξευτελιστικῆς δουλείας, εἰς τὴν ὁποίαν κατήντησεν ὁ ἀπὸ τῆς ἐλευθέρας καὶ υἱϊκῆς ὑπακοῆς εἰς τὸν Θεὸν ἀποστατήσας ἄνθρωπος. Ἀλλ' ἡ σύγχρονος ἱστορία εἶναι ἀρκετὰ διδακτική. Καὶ μάλιστα διότι παρουσιάζεται ὡς νέα καὶ ἐλκυστικὴ ἀνακάλυψις, καίτοι εἶναι ἀντιγραφὴ τῶν παλαιῶν.

Παρέστησαν λοιπὸν εἰς τὸν σύγχρονον ἄνθρωπον, καὶ ἐργάζονται πυρετωδῶς νὰ τὸν πείσουν, ὅτι πίστις καὶ ὑπακοὴ εἰς τὸν Θεόν, λατρεία τοῦ Θεοῦ, θρησκεία χριστιανική, εἶναι «ὄπιον τοῦ λαοῦ»· ὅτι δεσμεύει τὴν ἐλευθερίαν καὶ περιορίζει τὴν διεκδίκησιν τῶν οἰκονομικῶν δικαιωμάτων· ὅτι εἶναι κατάστασις ἁρμόζουσα εἰς ὀπισθοδρομικοὺς καὶ ἀσυγχρονίστους. Ἀλλ' ἐνῷ θὰ ἐπερίμενε κανείς, ὅτι ὅσοι ἀποφεύγουν τὸ ὄπιον αὐτό, ἀπαλλάσσονται ἀπὸ κάθε πίστιν καὶ ὑπακοήν· ὅτι ὅπου ἐπεκράτησαν αἱ ἰδέαι αὐταί, οἱ προωδευμένοι δῆθεν ὀπαδοί των ἐδημιούργησαν κατάστασιν ἀνωτέραν τῆς ὑπακοῆς εἰς τὸν Θεόν, συνέβη τὸ ὅλως ἐναντίον. Εἰς μὲν τὴν δικτατορίαν τοῦ προλεταριάτου οἱ ὀπαδοὶ καὶ πολῖται ὑποχρεοῦνται νὰ παρέχουν εἰς τὸ καθεστὼς ἀπόλυτον πίστιν καὶ ἀφοσίωσιν, ἀπεριόριστον ὑποταγὴν καὶ τυφλὴν ὑπακοήν. Δεσμεύεται δὲ ὄχι μόνον ἡ ἐλευθέρα ἐνέργεια καὶ ὁ λόγος, ἀλλ' ἀκόμη καὶ ἡ σκέψις· καὶ πᾶσα παρέκκλισις ἀπὸ τὴν τοιαύτην δουλικὴν ὑπακοήν—ἀκόμη καὶ ἡ καθ' ὑπόνοιαν παρέκκλισις—τιμωρεῖται μὲ ποινὰς ὀδυνηράς, ποὺ φθάνουν μέχρι θανάτου. Εἰς ἄλλα δὲ δικτατορικὰ Κράτη παρέστησαν ὅτι τὸ καθεστώς, ἡ φυλή, τὸ Κράτος, τὸ ἐνσαρκούμενον εἰς ἕνα ἄτομον, εἰς τὸν δικτάτορα, εἶναι τὸ πᾶν, εἶναι μεσσίας, εἶναι θεότης, χάριν τῆς ὁποίας ἐγκαταλείπεται ὁ Θεὸς ὁ ἀληθινὸς ὡς «μῦθος τοῦ εἰκοστοῦ αἰῶνος». Ἀλλὰ δὲν ἐγκαταλείπεται καὶ ἡ ὑπακοὴ καὶ ἡ λατρεία. Τοὐναντίον οἱ ὀπαδοὶ καὶ πολῖται ἐξαναγκάζονται δι' ὅλων τῶν μέσων πειθοῦς καὶ βίας εἰς τὴν λατρείαν τοῦ Κράτους, εἰς τὴν λατρείαν ἀνθρώπων, εἰς τὴν εἰδωλολατρείαν!

Παρατηρήσατε λοιπὸν τὸ φαινόμενον αὐτὸ καθ' ἡλικίας. Οἱ νέοι τῆς ἐποχῆς μας νομίζουν ὡς ἀπαραίτητον τῆς ἡλι-

κίας των προνόμιον νὰ «χαροῦν τὴν ζωὴν» ἐλεύθεροι ἀπὸ τὴν ὑπακοὴν εἰς τὴν ἠθικήν, τὴν θρησκείαν, τὸν Θεόν. Δὲν ἐνδιαφέρονται νὰ εἶναι καὶ νὰ λέγωνται Χριστιανοί. Σπεύδουν ὅμως νὰ γίνουν «δεξιοὶ» ἢ «ἀριστεροί». Καὶ ὅταν ἐγκαθιδρύεται ἡ δικτατορία των, ἡ «δεξιὰ» ἢ ἡ «ἀριστερά», ἐκεῖ πλέον ὄχι μόνον οἱ νέοι, ἀλλὰ καὶ τὰ νήπια ἐξαναγκάζονται εἰς ὑπακοὴν καὶ περιορισμοὺς συνεχεῖς, τοὺς ὁποίους ἡ στρατιωτικὴ πειθαρχία τῶν ποικίλων «νεολαιῶν» ἀπαιτεῖ. Οἱ ἄνδρες τῆς ἐποχῆς μας θεωροῦν καὶ αὐτὸν ἀκόμη τὸν ἐκκλησιασμὸν τῆς Κυριακῆς ὡς περιορισμόν. Μία ἢ δύο ὧραι τὴν ἑβδομάδα εἶναι ἡ λατρεία τῆς θείας Λειτουργίας κατὰ τὴν Κυριακήν. Ἀλλ' οὔτε αἱ ὀλίγαι αὐταὶ ὧραι εἰς τὸν Θεόν. Χρησιμοποιοῦνται διὰ τὴν ἐκδρομήν, διὰ τὸ γλέντι, διὰ τὸ κυνῆγι, διὰ τὸν ὕπνον. Καὶ ὅμως ἡ ἐποχή μας, ποὺ ἐξελίσσεται εἰς ἐποχὴν δικτατοριῶν, ἀπαιτεῖ ἀπὸ τοὺς ἄνδρας τόσον τὴν Κυριακήν, ὅσον καὶ τὰς ἄλλας ἡμέρας τῆς ἑβδομάδος πολυώρους ὑπηρεσίας εἰς τὰς ἡμιστρατιωτικὰς ἐκείνας ὀργανώσεις τῶν ἐγχρώμων ὑποκαμίσων, εἰς παρατάξεις καὶ παρελάσεις, εἰς συγκρούσεις καὶ μάχας. Αἱ γυναῖκες τῆς ἐποχῆς, ἐὰν καταδεχθοῦν νὰ γίνουν σύζυγοι, ἀρνοῦνται νὰ ὑπακούσουν εἰς τὸν θεῖον νόμον τῆς μητρότητος, νὰ κάμουν παιδιά, ν' ἀναθρέψουν προσωπικότητας προωρισμένας διὰ τὸν Θεὸν καὶ τὴν βασιλείαν Του. Ἀλλ' ἔρχεται ὥρα, ποὺ εὑρίσκονται ὑπὸ τὸ κράτος μιᾶς ἀπὸ τὰς συγχρόνους δικτατορίας καὶ τότε διὰ τὴν ὑπακοὴν εἰς «ἀρχηγὸν» ἁμιλλῶνται πλέον εἰς τὴν γέννησιν ὅσον περισσοτέρων παιδιῶν. Διότι τὸ Κράτος χρειάζεται πολλὰ παιδιὰ διὰ νὰ κάμῃ κατακτητικοὺς στρατούς, διὰ νὰ κάμῃ πολυπληθεῖς στόχους πολυβόλων, διὰ νὰ γεμίσῃ τὰ βουνὰ καὶ τὰς πεδιάδας μὲ πτώματα ἀνθρώπων δηλητηριασμένων ἐκ τῶν ἀερίων τῶν ἀεροπλάνων!

Ταλαίπωρε ἄνθρωπε! Προσκαλεῖσαι ἀπὸ τὸν Θεόν, ἀπὸ τὸν Δημιουργόν σου, ἀπὸ τὸν ἀγαθὸν Πατέρα σου, ὁ ὁποῖος σοῦ δεικνύει τὸν Χριστὸν λέγων: «Αὐτοῦ ἀκούετε». Καὶ ὁ Χριστὸς προσκαλῶν εἰς ὑπακοὴν σὲ βεβαιώνει: «Ἐὰν μείνητε ἐν τῷ λόγῳ τῷ ἐμῷ, γνώσεσθε τὴν ἀλήθειαν, καὶ ἡ ἀλήθεια ἐλευθερώσει ὑμᾶς. Ἐὰν ὁ Υἱὸς ὑμᾶς ἐλευθερώσῃ, ὄντως ἐλεύθεροι ἔσεσθε» (Ἰω. 8. 32, 36). Καὶ σὺ ἀποφεύγεις τὴν ἀληθῆ ἐλευθερίαν, διὰ νὰ καταντᾷ «δοῦλος τῆς φθορᾶς»!

ΚΥΡΙΑΚΗ 2 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ

Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ

(Κυρ. Θ', Α' Κορ. γ' 9—17)
Βλέπε Καινὴν Διαθήκην, ἔκδοσιν «Ζωῆς», σελ. 494.

ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

(Κυρ. Θ' Ματθ. ιδ' 22—34)
Βλέπε Καινὴν Διαθήκην, ἔκδοσιν «Ζωῆς», σελ. 49.

ΟΜΙΛΙΑ
ΕΙΣ ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

1.—Μίαν περιπέτειαν καὶ ἕνα σοβαρὸν κίνδυνον τῶν μαθητῶν τοῦ Κυρίου ἐξιστορεῖ τὸ εὐαγγέλιον τῆς σημερινῆς Κυριακῆς. Εὑρίσκοντο οἱ ἀπόστολοι μὲ τὸν Διδάσκαλόν των εἰς τὴν ἀπέναντι τῆς Καπερναοὺμ παραλίαν τῆς λίμνης Γεννησαρέτ. Ἀλλά, κατὰ διαταγὴν τοῦ Κυρίου, ἐμβῆκαν εἰς τὸ πλοιάριόν των καὶ κατηυθύνοντο πρὸς τὴν ἀπέναντι ὄχθην. Εἶχον ἤδη φθάσει εἰς τὸ μέσον τῆς λίμνης. Ἡ νὺξ εἶχε προχωρήσει καὶ σκότος ἐξηπλοῦτο πανταχοῦ. Ἀλλά, μετ' ὀλίγον, ἡ θάλασσα ἀναταράσσεται. Ἄνεμος σφοδρὸς πνέει κατ' ἀντίθετον διεύθυνσιν καὶ δημιουργεῖ φοβερὰν τρικυμίαν. «Τὸ δὲ πλοῖον ἤδη μέσον τῆς θαλάσσης ἦν, βασανιζόμενον ὑπὸ τῶν κυμάτων», λέγει ὁ ἱερὸς εὐαγγελιστής. Ἡ τρικυμία τὸ ἠμπόδιζε νὰ προχωρήσῃ, ἀκόμη δὲ παρίστατο καὶ κίνδυνος ναυαγίου.

Ἀλλ' ὁ Κύριος ποῦ εἶνε κατ' αὐτὴν τὴν κρίσιμον διὰ τοὺς μαθητάς Του ὥραν; Καὶ πῶς, λοιπόν, δὲν τοὺς ἀγαπᾷ, καὶ δι' αὐτὸ τοὺς ἀφίνει νὰ ὑποφέρουν; Ἀ! ὄχι! Διὰ τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν οἱ μαθηταί Του ἦσαν πολὺ προσφιλεῖς. Εἰς πολλὰς περιστάσεις ἀπέδειξεν ὁ Κύριος πόσον τοὺς ἠγάπα. Ἄλλως τε, καὶ τώρα ἐφάνη ἡ ἀγάπη Του. Διότι ἰδοὺ σπεύδει νὰ ἔλθῃ πλησίον των. «Τετάρτῃ δὲ φυλακῇ τῆς νυκτός»—δηλαδὴ περὶ τὰ ἑξημερώματα—«ἦλθε πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς περιπατῶν ἐπὶ τῆς θαλάσσης». Τὸ ὅτι ἐθαυματούργησε καὶ πατῶν ἐπάνω εἰς τὰ κύματα ἦλθε νὰ τοὺς σώσῃ, φανερώνει πόσον ἐνδιεφέρετο δι' αὐτούς. Καὶ ὅμως, τοὺς ἀφῆκε νὰ κινδυνεύσουν καὶ νὰ δοκιμασθοῦν. Ἐνῷ ἤξευρεν ὡς Θεὸς τί θὰ ὑποφέρουν εἰς τὸ ταξείδιόν των, τοὺς ἔστειλε μόνους. Αὐτὸς παρέμεινεν εἰς τὸ μέρος, ἀπὸ τὸ ὁποῖον οἱ μαθηταί Του ἐξεκίνησαν. Ἐκεῖ ἐπὶ ὥρας πολλὰς προσηύχετο, καθ' ἣν στιγμὴν ἐκεῖνοι ἀντεμετώπιζον τὴν τρικυμίαν καὶ τὴν ἐξ αὐτῆς ταλαιπωρίαν, ἀκόμη δὲ καὶ τὸν κίνδυνον. Ἡ πανσοφία Του ἔκρινεν ὅτι οἱ ἀγαπητοί Του μαθηταὶ ἦτο ἀνάγκη νὰ κακοπαθήσουν.

Δι' αὐτὸ καὶ ἡμεῖς, ἂν θέλωμεν νὰ εἴμεθα πραγματικοὶ μαθηταὶ τοῦ Κυρίου, ἂς τὸ λάβωμεν ὑπ' ὄψιν μας. Δὲν πρέπει νὰ παραπονούμεθα, ὅταν μᾶς παρουσιάζωνται θλίψεις εἰς τὸν κόσμον αὐτόν. Οὔτε νὰ νομίζωμεν ὅτι ὁ Θεὸς μᾶς ἐγκατέλειψε καὶ δὲν μᾶς ἀγαπᾷ. Ἐὰν ἐπιτρέπῃ ὁ Κύριος νὰ δοκιμασθῶμεν καὶ νὰ θλιβῶμεν, τὸ ἐπιτρέπει ἀκριβῶς διότι μᾶς ἀγαπᾷ καὶ θέλει τὴν ὠφέλειαν τῆς ψυχῆς μας. Θέλει νὰ πεισθῶμεν ἐκ τῶν πραγμάτων περὶ τῆς ματαιότητος καὶ ἀκαταστασίας τῶν ἐγκοσμίων. Ὤ, ναί! Εἶναι ταξείδιον ἡ παροῦσα ζωή. Ταξειδεύομεν μὲ κατεύθυνσιν πρὸς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν. Τί ὅμως θὰ συμβῇ, ἐὰν τὸ ταξείδιόν μας εἶναι πάντοτε εὐχάριστον καὶ δὲν συναντήσωμεν θυέλλας καὶ περιπετείας; Ἀλλοίμονον! Θὰ ἀπορροφηθῶμεν ἀπὸ τὰ θέλγητρα τῆς παρούσης ζωῆς. Θὰ μᾶς δελεάσῃ ἡ ἀπατηλὴ ἁμαρτία. Καὶ τότε; Θὰ λησμονήσωμεν τὸν προορισμόν μας καὶ θὰ ἀδιαφορήσωμεν διὰ τὴν μέλλουσαν ζωήν. Ἀκριβῶς λοιπὸν διὰ νὰ μὴ πάθωμεν αὐτό, ἀφίνει ὁ Κύριος νὰ ἀγριεύῃ πολλαῖς φοραῖς ἡ θάλασσα τῆς παρούσης ζωῆς. Σηκώνονται κύματα. Παρουσιάζονται θλίψεις. Στενοχωρούμεθα καὶ ὑποφέρομεν. Καὶ ὅλα αὐτὰ τὰ ἐπιτρέπει ὁ Θεός, διὰ νὰ ἐξυπνήσωμεν, διὰ νὰ καταλάβωμεν τί εἶνε ἡ παροῦσα ζωή, διὰ νὰ ἀγαπήσωμεν τὰ οὐράνια ἀγαθά. Ἀλλ' αὐτὸ ἀκριβῶς ἀποδεικνύει ὅτι ὁ Κύριος μᾶς ἀγαπᾷ, ὅταν ἐπιτρέπῃ νὰ μᾶς ἔρχωνται θλίψεις. Μὲ αὐτὴν δὲ τὴν πεποίθησιν πρέπει ν' ἀντιμετωπίζωμεν κάθε δύσκολον περίστασιν τῆς ζωῆς μας. Διότι, ἐὰν κλονισθῇ ἡ πρὸς τὸν Θεὸν ἐμπιστοσύνη μας, ἡ ζημία μας θὰ εἶναι πολὺ μεγάλη. Τοῦτο μᾶς διδάσκει ἡ συνέχεια τῆς περικοπῆς τοῦ εὐαγγελίου.

2.—Ὁ Κύριος, ὅπως εἴδομεν, περιπατῶν ἐπὶ τῆς θα-

λάσσης ἤρχετο πρὸς τοὺς κινδυνεύοντας μαθητάς Του. Αὐτοὶ ὅμως, ὅταν Τὸν εἶδαν ἀπὸ μακράν, ἐνόμισαν ὅτι εἶναι φάντασμα. Ἄλλος φόβος τώρα προστίθεται εἰς τὸν προηγούμενον καὶ «ἀπὸ τοῦ φόβου ἔκραξαν». Ἀλλ' ὁ Κύριος τοὺς καθησυχάζει. «Θαρσεῖτε, ἐγώ εἰμι· μὴ φοβεῖσθε», ἐφώναξε. Τότε ὁ ἀπόστολος Πέτρος, ἐνθουσιώδης ὅπως ἦτο, λαμβάνει τόσον θάρρος, ὥστε λέγει πρὸς τὸν Ἰησοῦν· «Κύριε, ἂν εἶσαι Σύ, διάταξέ με νὰ ἔλθω κοντά Σου καὶ δός μου τὴν δύναμιν νὰ περιπατῶ καὶ ἐγὼ ἐπάνω εἰς τὰ ὕδατα». Ὁ Κύριος ἀπαντᾷ· Ἐλθέ. Καὶ ἰδοὺ τώρα ὁ Πέτρος πηδᾷ ἀπὸ τὸ πλοῖον καὶ προχωρεῖ μὲ σταθερὸν τὸ βῆμα ἐρχόμενος πρὸς τὸν Ἰησοῦν. Ἡ πίστις πρὸς τὸν Διδάσκαλον τὸν κάμνει ἀτρόμητον. Ἐπειδὴ ἔχει πεποίθησιν εἰς τὴν παντοδυναμίαν τοῦ Κυρίου, δὲν τὸν τρομάζουν τὰ κύματα. Ἡ ἀφρισμένη θάλασσα τοῦ φαίνεται ὅτι εἶναι ξηρά.

Πόσον ὅμως τὰ πράγματα μετεβλήθησαν, ὅταν ἡ πίστις του ἐκλονίσθη! Διὰ μιᾶς χάνει τὸ θάρρος του. Ταλαντεύεται ἡ ἐμπιστοσύνη του πρὸς τὸν Ἰησοῦν. Τὰ κύματα, τὰ ὁποῖα πρὸ ὀλίγου μόλις ἐπάτει μὲ θάρρος, τώρα τὰ βλέπει μὲ τρόμον. Φοβεῖται ὅτι θὰ πνιγῇ. Καὶ πράγματι ἀρχίζει νὰ βυθίζεται. Καὶ τότε φωνάζει· «Κύριε, σῶσόν με». Καὶ ὁ Κύριος δὲν τὸν ἀφίνει νὰ πνιγῇ. Ἁπλώνει τὸ χέρι Του, τὸν πιάνει καὶ τὸν τραβᾷ ἐπάνω. Συγχρόνως ὅμως καὶ τὸν ἐλέγχει. «Ὀλιγόπιστε, εἰς τί ἐδίστασας;» Τὸν ὀνομάζει ὀλιγόπιστον, διότι ἡ πρώτη πίστις του ὠλιγόστευσεν. Αὐτὴ δὲ ἡ ὀλιγοπιστία τὸν ἔκαμε νὰ χάσῃ τὸ θάρρος του καὶ ν' ἀπελπισθῇ. Ἐξ αἰτίας τῆς ὀλιγοπιστίας ἐκινδύνευσε νὰ χαθῇ.

Ἀλλ' αὐτὸς ὁ ἔλεγχος ἁρμόζει καὶ εἰς ἡμᾶς. Διότι εἴμεθα καὶ ἡμεῖς ὀλιγόπιστοι. Ἔχομεν, βέβαια, κάποιαν πίστιν εἰς τὴν ψυχήν μας. Ἀλλ' ἡ πίστις μας δὲν εἶναι σταθερὰ καὶ ἀκλόνητος. Οὔτε ὅση ἔπρεπε νὰ εἶναι. Ἔχομεν πίστιν ἀσθενῆ καὶ χλιαράν. Δι' αὐτὸ δὲ καὶ κλονίζεται εὔκολα. Ὅταν μᾶς συμβῇ κάτι σοβαρόν, ἀμέσως τὰ χάνομεν. Ἀρκεῖ μία μεγάλη θλίψις ἢ ἕνα ἀτύχημα, καὶ εἴμεθα ἱκανοὶ νὰ λιποψυχήσωμεν καὶ ν' ἀπελπισθῶμεν. Λησμονοῦμεν τότε τοὺς λόγους τοῦ Θεοῦ, μὲ τοὺς ὁποίους μᾶς βεβαιώνει ὅτι δὲν θὰ μᾶς ἐγκαταλείψῃ ποτέ. Λησμονοῦμεν τόσας περιστάσεις τῆς ζωῆς μας, εἰς τὰς ὁποίας εἴδαμεν νὰ ἐπεμβαίνῃ θαυματουργικῶς τὸ χέρι τοῦ Θεοῦ. Καὶ μὲ τὸν τρόπον αὐτόν, χωρὶς νὰ τὸ ἐννοῶμεν, ἀσεβοῦμεν πρὸς τὸν Θεόν, ὁ Ὁποῖος μὲ τόσην ἀγάπην μᾶς περιβάλλει εἰς πᾶσαν στιγμήν. Ποῖα δὲ εἶναι τὰ ἀποτελέσματα τῆς ὀλιγοπιστίας; Ἐπαυξάνει ἡ ταραχή μας, πολλαπλασιάζονται οἱ φόβοι μας, μεγαλώνει ἡ ἀγωνία μας. Ὅλα μᾶς φαίνονται μαῦρα καὶ ἀπαίσια. Καμμία ἐλπίς. Οὐδεμία διέξοδος. Καὶ ἔτσι, ἡ ὀλιγοπιστία μᾶς κάμνει δυστυχεῖς εἰς τὸν κόσμον αὐτόν.

Ἂς ριζώσωμεν, λοιπόν, εἰς τὰς ψυχάς μας τὴν πίστιν πρὸς τὸν Θεόν. Αὐτὴ θὰ μᾶς χρησιμεύσῃ ὡς πυξὶς καὶ ὁδηγὸς ἀσφαλὴς μέσα εἰς τὰ δεινὰ τῆς καθημερινῆς ζωῆς. Ὅταν ἔχωμεν πίστιν, ὁσαιδήποτε τρικυμίαι καὶ ἂν μᾶς εὕρουν, τίποτε δὲν θὰ πάθωμεν. Ὅλα θὰ κατασιγοῦν, ὅπως καὶ τότε μὲ τὴν περιπέτειαν τῶν ἀποστόλων, «ἐκόπασεν ὁ ἄνεμος», ὅταν ὁ Κύριος εἰσῆλθεν εἰς τὸ πλοιάριόν των. Μὲ τὴν πίστιν θὰ διαπλεύσωμεν εἰρηνικοὶ τὴν ταραχώδη θάλασσαν τῆς παρούσης ζωῆς, διὰ νὰ φθάσωμεν αἰσίως εἰς τὸν γαλήνιον λιμένα τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν.

ΣΤΗΛΗ ΔΙΑ ΤΟΥΣ ΓΟΝΕΙΣ

ΠΟΛΥΤΕΛΕΙΑ ΚΑΙ ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΤΗΣ

Καὶ εἰς τὰς εὐπόρους καὶ εἰς τὰς ἀπόρους οἰκογενείας μία μεγάλη πηγὴ δαπάνης καταντᾷ ἡ ἐνδυμασία τῆς κόρης, ἡ ὁποία ἐπιβαρύνει δυσαναλόγως τὸν προϋπολογισμὸν τῶν ἐξόδων τοῦ σπιτιοῦ. Ἄλλαι καὶ ἄλλαι ὑποχρεώσεις, ὁσονδήποτε ἐπιτακτικαὶ καὶ ἐπείγουσαι, εἰμπορεῖ νὰ λησμονηθοῦν. Καὶ αὐτὴ ἀκόμη ἡ τροφή, ποὺ συντηρεῖ τὴν ὑγείαν, εἰμπορεῖ νὰ παραμεληθῇ. Ἐκεῖνο ὅμως, εἰς τὸ ὁποῖον ἡ κόρη δὲν ἐννοεῖ νὰ κάμῃ οὔτε τὴν παραμικρὰν ὑποχώρησιν, εἶνε τὸ ζήτημα τοῦ φορέματος, τοῦ καπέλλου, τῆς τουαλέττας. Εἰς ἔξοδα τουαλέττας καὶ καλλυντικὰ τῆς ἐποχῆς εἶνε ἱκανὴ νὰ ἐξοδεύσῃ ὁλόκληρον τὸ προϊὸν τῆς ἐργασίας της, ἐὰν ἐργάζεται ἔξω ἀπὸ τὸ σπίτι.

Βεβαίως δὲν θέλομεν νὰ εἴπωμεν ὅτι πρέπει αἱ θυγατέρες σας νὰ ἐξέρχωνται ὅπως—ὅπως ἀπὸ τὸ σπίτι. Ἐπιθυμοῦμεν ὅμως νὰ ἐπιστήσωμεν τὴν προσοχήν σας ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τοῦτο εἰς δύο σημεῖα, ἅτινα εἶνε ἡ π ο λ υ τ έ λ ε ι α καὶ ἡ ἐ λ ε υ θ ε ρ ι ό τ η τ ς εἰς τὴν ἐνδυμασίαν τῆς κόρης. Φ.λόκαλοι καὶ καθαροὶ εἰς τὸ ἔνδυμα πρέπει ἀσφαλῶς νὰ εἶνε ὅλοι, καὶ γυναῖκες καὶ ἄνδρες. Ἀλλ' ἐκεῖνο ποὺ παρατηρεῖται συνήθως, εἶνε ἡ τάσις πρὸς τὸν καλλωπισμόν, ἡ ὑποδούλωσις εἰς τὴν πολυτέλειαν, ἡ τυφλὴ ὑποταγὴ εἰς πᾶσαν φρενοτροπίαν τῆς διαρκῶς μεταβαλλομένης μόδας. Καθεμία ἐννοεῖ νὰ ἐνδύεται, ὄχι ὅπως συνειθίζεται ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους τῆς κοινωνικῆς θέσεώς της καὶ ὅσον ἐπιτρέπουν αἱ οἰκονομικαί της δυνάμεις, ἀλλὰ ἐξ ἴσου πολυτελῶς μὲ ἄλλας, αἱ ὁποῖαι ἐπὶ τέλους ἔχουν πολλὰ καὶ εἰμποροῦν νὰ ἐξοδεύουν ἀφόβως. Θὰ ἦτο βέβαια καλὸν νὰ ἐπεκράτει ἁπλότης καὶ ἰσότης εἰς τὴν ἐνδυμασίαν. Ἐφ' ὅσον ὅμως τοῦτο δὲν εἶνε κατορθωτόν, θὰ πρέπῃ καθένας καὶ καθεμία νὰ ἔχουν ἐπίγνωσιν τῆς θέσεώς των καὶ τῆς οἰκονομικῆς ἀντοχῆς των καὶ ἀναλόγως νὰ κανονίζουν τὰ φορέματα τῆς κόρης καὶ τὰ κοστούμια τοῦ υἱοῦ. Πρέπει δὲ νὰ ὑπενθυμίζετε συχνὰ εἰς τὴν κόρην σας ἐκεῖνο ποὺ διδάσκει ὁ ἀπόστολος Πέτρος· ὅτι, δηλαδή, πραγματικὸς στολισμὸς διὰ τὴν γυναῖκα δὲν εἶνε ὁ ἐξωτερικὸς στολισμὸς τοῦ σώματος μὲ λαμπρὰς καὶ βαρυτίμους ἐνδυμασίας, ἀλλὰ ὁ ἐσωτερικὸς στολισμὸς τῆς ψυχῆς, καὶ ἰδίως ἡ κοσμιότης, ἡ σωφροσύνη, ἡ ἐντροπαλότης καὶ αἱ ἄλλαι ἀρεταί, αἱ ὁποῖαι καθιστοῦν καὶ γυναῖκας καὶ ἄνδρας ἀξίους ἐκτιμήσεως καὶ σεβασμοῦ καὶ ἀγάπης.

Ἀλλ' ἀνεφέραμεν προηγουμένως καὶ τὴν ἐλευθεριότητα ὅσον ἀφορᾷ τὰς ἐνδυμασίας τῶν νεανίδων. Πολλαὶ δηλαδὴ ἐξ αὐτῶν, εἴτε διότι νομίζουν ὅτι πρέπει νὰ ὑπακούουν τυφλῶς εἰς τὰς ἀξιώσεις τῆς μόδας, εἴτε διότι ἀρέσκονται καὶ αὐταὶ εἰς ἐνδυμασίας προκλητικάς, δὲν διστάζουν νὰ ἐνδύωνται κατὰ τρόπον σκανδαλώδη, ἰδίως κατὰ τοὺς θερινοὺς μῆνας. Καὶ οὕτω βλέπει κανεὶς εἰς τοὺς δρόμους ἐνδυμασίας ἐξώμους καὶ διαφανεῖς, σώματα ἡμίγυμνα περιφερόμενα καὶ ἐπιδεικνυόμενα χωρὶς ἐντροπήν! Τὸ περίεργον δὲ εἶνε ὅτι πολλοὶ γονεῖς, καὶ ἰδίως μητέρες, ὄχι μόνον ἀνέχονται τὴν ἐλευθεριότητα τῆς ἐνδυμασίας τῆς κόρης των, ἀλλὰ καὶ τὰς ἐπιδοκιμάζουν καὶ τὰς ἐνθαρρύνουν εἰς τὴν τακτικήν των αὐτήν. Καὶ ἴσως μὲν κατέχονται ἀπὸ τὴν ἰδέαν, ὅτι μὲ τὸν τρόπον αὐτὸν ἡ κόρη των θὰ προσελκύσῃ τὰ βλέμματα καὶ

θὰ ἐπιτύχῃ ἕνα καλὸν συνοικέσιον. Ἀλλὰ πολὺ φοβούμεθα ὅτι μὲ τὸν τρόπον αὐτὸν θὰ προσελκύσουν τὰ βλέμματα καὶ τὴν ἐκτίμησιν οὐχὶ συνετοῦ τινος καὶ φρονίμου, ἀλλὰ ἐπιπολαίου καὶ ἀνοήτου, ὁ ὁποῖος προσέχει τὰ ἐξωτερικὰ φαινόμενα καὶ τὸν καλλωπισμὸν τοῦ σώματος καὶ ὄχι τὰ πραγματικὰ ἐσωτερικὰ χαρίσματα καὶ προσόντα.

Τόσον ἡ τάσις πρὸς τὴν πολυτέλειαν, ὅσον καὶ ἡ ἐλευθεριότης περὶ τὴν ἐνδυμασίαν, ὄχι μόνον τὸ οἰκογενειακὸν ταμεῖον ἐπιβαρύνουν περισσότερον ἀπὸ τὴν ἀντοχήν του καὶ στεροῦν τὴν οἰκογένειαν ἀπὸ ἄλλα πράγματα πολὺ χρησιμώτερα, ἀλλὰ καὶ τρέφουν τὸ πνεῦμα τῆς ματαιοφροσύνης καὶ τῆς ἐπιδείξεως εἰς τὸν νοῦν τῆς κόρης. Δὲν ἐνδιαφέρεται διὰ τὴν μόρφωσιν χαρακτῆρος. Δὲν ἔχει ἀνώτερα ἰδανικά, οὔτε κἂν ἀγαπᾷ τὴν οἰκοκυρωσύνην. Ὁ νοῦς της πετᾷ εἰς τὴν ἐξωτερικὴν ἐμφάνισιν, εἰς τὰς κοσμικὰς συναναστροφάς, εἰς θέατρα καὶ χοροὺς καὶ διασκεδάσεις. Ἡ πολυτελὴς ἐνδυμασία τῆς δίδει ἕναν ἀέρα, δηλαδὴ μίαν ἔπαρσιν καὶ ἀλαζονείαν, ἀλλὰ καὶ ἕνα θάρρος ἀδικαιολόγητον; ἀπὸ τὸ ὁποῖον λείπει ἡ ἐντροπὴ καὶ ἡ σεμνότης. Τρέφει διὰ τὸ ὑποκείμενόν της μεγάλας ἰδέας καὶ ἀξιώσεις. Ἐπειδὴ δὲ εἶνε δύσκολον ν' ἀναγνωρίσουν καὶ οἱ ἄλλοι ὡς λογικὰς τὰς ἀξιώσεις αὐτάς, δι' αὐτὸ βλέπομεν συχνὰ τοιούτου τύπου νεάνιδας νὰ μὴ εἰμποροῦν νὰ ἐπιτύχουν συνοικέσιον, ὁποῖον αὐταὶ ἀξιοῦν καὶ ὀνειροπολοῦν, ἐπὶ τέλους δὲ νὰ «μπαίνουν εἰς τὸ ράφι», κατὰ τὴν γνωστὴν λαϊκὴν ἔκφρασιν.

Ἀπὸ τοὺς κινδύνους αὐτοὺς ὀφείλετε οἱ γονεῖς νὰ προφυλάξετε τὰ παιδιά σας. Πρέπει μὲ πάντα τρόπον νὰ στρέψετε τὴν προσοχὴν των ὄχι εἰς τὴν πολυτέλειαν καὶ τὴν μόδαν, ἀλλὰ πρὸ πάντων εἰς τὴν καλλιέργειαν χριστιανικοῦ χαρακτῆρος. Διότι αὐτὸ εἶνε τὸ μεγαλύτερον κεφάλαιον διὰ νέους καὶ νέας, καὶ τὸ πολυτιμότερον ἐφόδιον διὰ τὴν κοινωνικήν των ζωὴν καὶ εὐτυχίαν.

ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΧΡΟΝΟΥΣ ΤΩΝ ΔΙΩΓΜΩΝ

ΤΟ ΣΗΜΕΙΟΝ ΤΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'.

Ἡ Βερενίκη.

Αἱ ὀνειροπολήσεις τοῦ Μάρκου διεκόπησαν ἀπὸ μίαν ἁρμονικήν, καλλιεργημένην φωνήν, προφέρουσαν τὸ ὄνομά του. Ἐστράφη καὶ εἶδεν ὡραίαν γυναῖκα καθημένην εἰς φορητὴν ἅμαξαν, τὴν ὁποίαν ἐβάσταζαν δύο γιγαντώδεις μαῦροι. Παρὰ τὸ πλευρόν της ἐβάδιζεν ἕνας παχύς, δυσκίνητος ἄνθρωπος, μεσῆλιξ περίπου, φορῶν τὴν στολὴν Ρωμαίου στρατηγοῦ. Εἰς μικρὰν ἀπ' αὐτῆς ἀπόστασιν ἀκολουθοῦσαν δύο καλοντυμέναις καὶ κομψαῖς σκλάβαις. Ἡ κυρία, τῆς ὁποίας ὁ καθένας ἀνεγνώριζε τὴν ἰδιότητα, ὡς εὐγενοῦς πατρικίας, ἐμειδίασε μὲ χάριν ἀντικρύζουσα αὐτὸν καὶ τοῦ ἔτεινε τὸ χέρι της διὰ νὰ τὸ ἀσπασθῇ, λέγουσα: «Χαῖρε, εὐγενέστατε Μᾶρκε!»

«Χαῖρε! κυρία!» ἀπήντησεν ὁ Μᾶρκος, ὑποκλινόμενος μὲ χάριν.

Ἡ κυρία αὐτὴ ἦτο μία ἀπὸ τὰς ὡραιοτέρας καὶ πλέον ὑπερηφάνους Ρωμαίας πατρικίας. Ἦτο ὀρφανὴ καὶ ἡλικίας εἴκοσι περίπου ἐτῶν. Ὁ πατήρ της εἶχε χρηματίσει στρατηγὸς ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ Κλαυδίου καί, ὅπως πολλοὶ κατέχοντες αὐτὴν τὴν θέσιν, εἶχεν ἀποκτήσει ἀρκετὸν πλοῦτον. Τὰ χρήματα αὐτὰ διετήρησε μὲ τόσην ἐπιτηδειότητα καὶ πρόβλεψιν, ὥστε, ὅταν ἀπέθανεν, ἄφησεν εἰς τὴν θυγατέρα του ὑπέρογκον περιουσίαν, ὁμοίαν τῆς ὁποίας εἶναι ζήτημα ἂν κατεῖχεν ἄλλη γυναῖκα εἰς τὴν Ρώμην. Ἡ σύζυγός του εἶχεν ἀποθάνει, ὅταν ἀκόμη ἡ θυγάτηρ του ἦτο πολὺ μικρὰ καὶ ἕνεκα τούτου ὅλη ἡ ἀγάπη του εἶχε συγκεντρωθῆ εἰς τὴν νεαρὰν Βερενίκην.

Ἡ σύζυγός του δὲν ἦτο Ρωμαία. Αὐτὸς εἶχε μονομαχήσει κάποτε μὲ ἕνα Γερμανὸν ἡγεμόνα, τὸν ὁποῖον ἠχμαλώτισε καὶ ἐφυλάκισεν. Ἡ θυγάτηρ τοῦ ἡγεμόνος αὐτοῦ ἦτο μία χαριτωμένη ξανθή, ἀθῶα καὶ ἀξιοπρεποῦς χαρακτῆρος. Ἀμοιβαία ἀγάπη ἀμφοτέρων κατέληξεν εἰς εὐτυχῆ γάμον, ὁ ὁποῖος διελύθη μόνον μὲ τὸν θάνατον αὐτῆς. Τὴν ἔφερεν εἰς τὴν Ρώμην καὶ ἡ Βερενίκη ἦλθεν εἰς τὸν κόσμον. Ἡ μικρὰ ἐκληρονόμησε τὰ μαῦρα μαλλιὰ τοῦ πατρός της καὶ τὰ μεγάλα γαλανὰ μάτια τῆς μητρός της. Ἦτο ὑπεράνω ὅλων τῶν ἄλλων γυναικῶν· ἦτο ἐξόχως συμμετρικὴ καὶ ἐκινεῖτο μὲ ὅλην τὴν χάριν μιᾶς πολὺ καλοαναθρεμμένης κόρης. Ἦτο εὐφυής, ὅσον καὶ ὡραία. Νεαρά, ἐξαιρετικῶς ὑγιής, διανοουμένη, μὲ φήμην ἄψογον, ἐθεωρεῖτο ἡ ἐπικερδεστέρα λεία μέσα εἰς τὴν γαμήλιον ἀγορὰν τῆς Ρώμης.

Τοιαύτη ἦτο ἡ γυναῖκα, μετὰ τῆς ὁποίας τὸ ὄνομα τοῦ Μάρκου ἦτο ἀρρήκτως συνδεδεμένον ἀπὸ ὅλην τὴν Ρώμην, καθὼς εἶχεν εἴπει καὶ ἡ Δακία. Κάθε ἄνδρας θὰ ἦτο ὑπερήφανος διὰ μίαν τοιαύτην διάκρισιν. Ἀλλ' εἰς τὴν πραγματικότητα ὁ Μᾶρκος δὲν συνεκινήθη οὔτε ἀπὸ τὰς κολακείας οὔτε ἀπὸ τὴν παρουσίαν τῆς δεσποίνης αὐτῆς. Ὄχι βέβαια διότι δὲν τῆς ἔδιδε καμμίαν σημασίαν· τοὐναντίον μάλιστα τὴν ἐξετίμα ὡς τὴν ἐναρετωτέραν γυναῖκα μεταξὺ τῶν γνωστῶν του. Αὐτὴ δὲ τοῦ ἐδείκνυε πάντοτε ἰδιαιτέραν συμπάθειαν, ἡ ὁποία ἐξωτερικεύετο μὲ μυρίους τρόπους. Ἐκεῖνος πάλιν δὲν ἐδίσταζε νὰ δεικνύῃ τὴν πρὸς αὐτὴν φιλίαν του μὲ περιποιήσεις καὶ δῶρα ποὺ ὄχι ἁπλῶς θὰ συνεκίνουν, ἀλλὰ καὶ θὰ ἠχμαλώτιζαν τὰς καρδίας πλείστων γυναικῶν. Ἡ καρδιὰ τῆς Βερενίκης εἶχε συγκινηθῆ μέχρις αὐτῶν τῶν μυχίων της καὶ ἠγάπα τὸν νεαρὸν ἔπαρχον μὲ ὅλην τὴν ζέσιν τῆς ρωμαϊκῆς καὶ ὅλην τὴν σταθερότητα τῆς γερμανικῆς της ἰδιοσυγκρασίας.

Ἡ Βερενίκη δὲν ἦτο οὔτε ἀταράχου καὶ ἠρέμου οὔτε ἀδιαφόρου χαρακτῆρος. Ἡ γλῶσσά της ἐγίνετο πολλάκις δριμεῖα, ἀλλὰ τὰ τραύματα ποὺ ἐπέφερε προήρχοντο μᾶλλον ἀπὸ τορνευμένον ὅπλον, παρὰ ἀπὸ χονδροειδὲς ρόπαλον.

Καθὼς ἐκάθητο εἰς τὸ φορεῖόν της, ὡμοίαζε πρὸς βασίλισσαν εἰς μεγαλοπρέπειαν καὶ ὑπεροχήν. Δὲν ἐχρειάζετο πλούσιον φόρεμα διὰ νὰ τὴν κάμῃ νὰ διακρίνεται, ἀλλ' αὐτὴ ἦτο ντυμένη καὶ πλουσίως καὶ μὲ καλαισθησίαν. Ἦτο ἐξηπλωμένη εἰς τὸ χρυσοστόλιστο κάθισμά της μὲ τὴν ἐνθαρρυντικὴν πεποίθησιν, ὅτι μεταξὺ τῶν ὡραιοτέρων θεαμάτων τῆς Ρώμης, ἡ εἰκὼν ποὺ παρουσίαζεν αὐτὴ εἰς τὸν ἄνδρα ποὺ ἐλάτρευεν, ἦτο ἀνωτέρα. Ἤκουεν ἀδιαφόρως καὶ χωρὶς νὰ κουράζεται τὰς ἀνεπιτηδεύτους καὶ χονδροειδεῖς κολακείας τοῦ παρὰ τὸ πλευρόν της βαδιζοντος στρατιώτου, ἀλλὰ τὰ μάτια της ἤστραψαν, μόλις ἀντίκρυσε τὸν Μᾶρκον. Τὸ χρῶμά της ἤλλαξε καθὼς ὁ Μᾶρκος ἤγγισεν ἐλαφρῶς τὰ δάκτυλά της μὲ τὰ χείλη του καὶ τὸ βλέμμα ποὺ τοῦ ἔρριψε θὰ ἦτο ἱκανὸν νὰ διαπεράσῃ μὲ τὴν φλογερότητά του τὴν καρδιὰ καθενός, ἐκτὸς ἀπὸ τὸν ἕνα καὶ μοναδικὸν ἄνδρα, διὰ τὸν ὁποῖον αὐτὴ ἐνδιεφέρετο.

ΕΠΙ ΤΩΝ ΓΕΓΟΝΟΤΩΝ

Δύο ἐγκύκλιοι.

Ὁ κ. ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν ἐξέδωκε δύο ἐγκυκλίους πρὸς τὰς ἀστυνομικὰς καὶ εἰσαγγελικὰς ἀρχάς, διὰ τῶν ὁποίων ἐντέλλεται τὴν δίωξιν ἀφ' ἑνὸς μὲν τῶν λποτρικῶν ἀναγνωσμάτων, ἀφ' ἑτέρου δὲ τῶν ἀσέμνων δημοσιευμάτων, εἰς τὰ ὁποῖα περιλαμβάνει καὶ τὰς φωτεινὰς προβολὰς καὶ τὰς κινηματογραφικὰς ταινίας.

Ἡ ἐνέργεια αὕτη τοῦ κ. ὑπουργοῦ θὰ ἔπρεπε νὰ πανηγυρισθῇ μὲν ὑπὸ τῶν γονέων, νὰ χαιρετισθῇ δὲ ὡς ἐθνικὸν γεγονὸς μεγάλης σημασίας, ἐὰν ἐπρόκειτο νὰ ἔχῃ καὶ τὴν ἀνάλογον συνέχειαν. Ἡ συνέχεια δὲ εἶναι ἡ ἐφαρμογή. Διότι, ὅπως σημειώνει καὶ ἡ ἐγκύκλιος, δὲν στερούμεθα νόμου ἀπαγορεύοντος τὴν κυκλοφορίαν τῶν καταστρεπτικῶν εἰς τὴν ἠθικὴν δημοσιευμάτων τούτων. Τοὐναντίον τὸ Κράτος μας ἔχει προσχωρήσει εἰς τὴν ὑπὸ τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν καταρτισθεῖσαν σύμβασιν πρὸς καταστολὴν τῆς κυκλοφορίας καὶ τοῦ ἐμπορίου τῶν ἀσέμνων δημοσιευμάτων. Καὶ ὅμως ὁ ἀπὸ ἐξαετίας ψηφισθεὶς σχετικὸς νόμος δὲν ἔχει τεθῆ εἰς πραγματικὴν ἐφαρμογήν. Ἡ κυριωτέρα ἴσως κρατικὴ ἀσθένεια, τῆς ὁποίας αἱ ἐκδηλώσεις καὶ συνέπειαι εἶναι ποικίλαι εἰς τὸν κοινωνικὸν καὶ ἐθνικὸν ὀργανισμόν, εἶναι ἡ πολύτροπος καταστρατήνησις καὶ καταπάτησις τῶν κειμένων νόμων ἢ ἡ μὴ ἐφαρμογὴ αὐτῶν. Ὅταν δὲ τὸ Κράτος δεικνύῃ τόσην ἀδιαφορίαν πρὸς τὸ κῦρος τῶν νόμων του, ὥστε νὰ τοὺς θέτῃ εἰς ἀχρηστίαν, δὲν εἶναι δυνατόν, φυσικά, νὰ διδάξῃ τὸν πολίτην τὴν τήρησιν ἄλλων νόμων του.

Ὅσον λοιπὸν καὶ ἂν ὁ κ. ὑπουργὸς ἐπιμείνῃ εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τῆς ἐγκυκλίου του, δὲν ὑπάρχει βάσιμος ἐλπὶς καταπολεμήσεως τοῦ κακοῦ, ἐφ' ὅσον δὲν εἶναι μόνιμος. Ὁ αὐριανὸς διάδοχός του, ὅπως εἶναι ἐκ τῆς πείρας τοῦ παρελθόντος γνωστόν, θὰ θέσῃ πάλιν εἰς ὕπνον τὴν ἐγκύκλιον καὶ τοὺς σχετικοὺς μὲ αὐτὴν νόμους. Καὶ οἱ ἔμποροι τῆς αἰσχροτητος καὶ τοῦ ἐγκλήματος θὰ συνεχίζουν ἀνενόχλητοι τὸ ὀλέθριον ἐπὶ τῶν ψυχῶν τῆς νεολαίας καὶ τῆς κοινωνίας ἔργον των.

Ἡ μόνη λύσις.

Ὁ γνωστὸς Ἄγγλος πολιτικὸς Γεώργιος Λάνσμπουρυ, ἐπὶ μακρὸν χρηματίσας ἀρχηγὸς τοῦ ἀγγλικοῦ ἐργατικοῦ κόμματος, εἰς διάλεξίν του, τὴν ὁποίαν ἔδωκε πρό τινος ἐν Νέᾳ Ὑόρκῃ, περὶ πολέμου κοινωνικῆς δικαιοσύνης, εὗρε πάλιν τὴν εὐκαιρίαν νὰ ὁμολογήσῃ ὅτι εἶναι Χριστιανὸς καὶ ἐκ τῶν χριστιανικῶν πεποιθήσεών του ἀντλεῖ τὰς κοινωνικὰς τοιαύτας. Εἰδικώτερον διὰ τὸν πόλεμον εἶπεν, ὅτι οὗτος «ἐξαλείφεται διὰ τοῦ ἀφανισμοῦ τοῦ κατασκευάζοντος τὸν πόλεμον πνεύματος. Μόνον αἱ χριστιανικαὶ ἀρχαί—ἐτόνισε—δύνανται νὰ σώσουν τὸν κόσμον».

«Τί δὲ δυνάμεθα νὰ πράξωμεν ὡς ἄτομα;»—ἠρώτησεν ἐν συνεχείᾳ—Καὶ ἀπήντησε: «Δυνάμεθα νὰ ἐπιμείνωμεν διὰ μέσων νομίμων, ὥστε τὰ ἀγαθὰ τῆς γῆς νὰ κατανέμωνται εἰς τοὺς κατοίκους της. Εἶναι ἔγκλημα νὰ ὑπάρχῃ κόσμος στερούμενος ἐν μέσῳ ἀφθονίας ἀγαθῶν. Προσευχόμεθα εἰς τὸν Θεὸν νὰ λαμβάνῃ ὁ ἄνθρωπος τὸν ἄρτον τὸν ἐπιούσιον. Καὶ ὀφείλομεν νὰ θέτωμεν τὴν προσευχὴν εἰς ἐφαρμογήν. Ὁ ἄνθρωπος ὅμως ἠρνήθη νὰ συμμορφωθῇ πρὸς τὴν διδασκαλίαν τοῦ Χριστοῦ. Ἡ μόνη λύσις τοῦ παγκοσμίου προβλήματος σήμερον εἶναι ἀκριβῶς ἡ ἐφαρμογὴ τῆς διδασκαλίας Του»!

Ὁ Καρὲλ περὶ τῆς συνεκπαιδεύσεως τῶν φύλων.

Ὁ γαλλοαμερικανὸς Δρ. Καρὲλ θεωρεῖται ὁ μεγαλύτερος βιολόγος, ἡ μεγαλυτέρα ἐπιστημονικὴ κορυφὴ τῆς ἐποχῆς μας. Εἰς τὸ περίφημον σύγγραμμά του, τὸ ὁποῖον ἀνεφέραμεν εἰς προηγούμενον φύλλον, καὶ εἰς τὸ ὁποῖον ἐξετάζει πῶς ἀναπτύσσεται ὁ ἄνθρωπος τοῦ σημερινοῦ πολιτισμοῦ, ὁμιλεῖ καὶ περὶ τῆς θέσεως τῆς γυναικὸς εἰς τὴν «μοντέρναν» ζωὴν τοῦ πολιτισμοῦ τούτου.

Διαπιστώνει πρωτίστως ὅτι ὁ γυναικεῖος ὀργανισμὸς εἶναι μέχρι τῶν λεπτομερειῶν διάφορος τοῦ ἀνδρικοῦ ὀργανισμοῦ. Καὶ ἐπομένως, ὅτι ἡ ζωή της πρέπει νὰ εἶναι διάφορος τῆς τοῦ ἀνδρὸς καὶ σύμφωνος μὲ τὰς ἀνάγκας τοῦ φύλου της. Ἄρα δὲ διάφορος καὶ ἡ ἐκπαίδευσίς της καὶ ἡ ἀνατροφή της. Καὶ διὰ τοῦτο τονίζει, ὅτι ἀποτελεῖ σφάλμα κεφαλαιῶδες ἡ συνεκπαίδευσις τῶν δύο φύλων, ὅπως σφάλμα εἶναι καὶ ἡ ἀσχολία τῶν γυναικῶν εἰς τὰ αὐτὰ μὲ τὸν ἄνδρα ἐπαγγέλματα.

Ἡ χριστιανικὴ ἠθική, ἀπὸ ἄλλης πλευρᾶς ἐξετάζουσα τὸ ζήτημα, διεκήρυττεν ἀπὸ πολλοῦ τὴν ἀλήθειαν αὐτήν. Ἀλλ' ἰδοὺ ὅτι ἔρχεται καὶ ἡ ἐπιστήμη τῆς βιολογίας νὰ συμφωνήσῃ. Διότι ὁ ἄνθρωπος εἶναι ἐνιαῖος καὶ ὅ,τι εἶναι ἠθικῶς ὀρθόν, θὰ ἐπικυρώνεται καὶ ὑπὸ τῆς ἀσχολουμένης μὲ τὸ σῶμά του ἐπιστήμης.

Ἀλλὰ θὰ θελήσῃ νὰ ἀκούσῃ τοὐλάχιστον τὴν ἐπιστήμην ὁ σύγχρονος πολιτισμός; Ἀφοῦ δὲν ἤκουσε τὸν Θεόν, ἀσφαλῶς οὐδὲ τὴν ἐπιστήμην θὰ ἀκούῃ, μέχρις ὅτου ταφῇ ὑπὸ τὰ ἐρείπια, τὰ ὁποῖα δημιουργεῖ, τὰ ἠθικὰ καὶ ὑλικὰ ἐρείπια.

«Ἐὰν ἔχανα τὸ δῶρον τῆς πίστεως».

Ὁ L. Cauchy *(Λ. Κωσσὺ) ἦτο ὁ μεγαλύτερος μαθηματικὸς τοῦ παρελθόντος αἰώνος, διὰ τὸν ὁποῖον ὁ διδάσκαλός του, διάσημος μαθηματικὸς* Lagrange, *ἔλεγεν, ὅτι «ὁ νέος αὐτὸς ἄνθρωπος, ὡρισμένως θὰ ἀντικαταστήσῃ ὅλους ἡμᾶς τοὺς μαθηματικούς». Ὁ Κωσσὺ ἦτο συγχρόνως πιστὸς χριστιανός, ὁμολογῶν δημοσίᾳ τὴν πίστιν εἰς τὸν Χριστόν.*

«Ἡ μόνη ἐπιθυμία, ἔλεγε, τὴν ὁποίαν ἔχω, ὅταν ἀπευθύνωμαι εἰς τὸν Θεόν, εἶναι νὰ ἐνισχύῃ καὶ στερεώνῃ τὸ θρησκευτικὸν συναίσθημα, τὸ ὁποῖον Ἐκεῖνος μοῦ ἐνέβαλε. Θὰ ἤθελα ἡ καρδία μου ἡμέρᾳ τῇ ἡμέρᾳ ν' ἀποσπᾶται ἀπὸ τὴν ἀγάπην πρὸς τὰ δημιουργήματα καὶ νὰ συνδέεται περισσότερον μὲ Αὐτόν. Θὰ εἶχα τὸν πόθον νὰ μὴ μὲ ἐγκαταλείψῃ ποτέ, ὥστε νὰ χάσω τὴν πίστιν, μὲ τὴν ὁποίαν ἀνετράφην. Θὰ ἤθελα ἀκόμη νὰ μοῦ συγχωρήσῃ ὅλα μου τὰ σφάλματα καὶ νὰ μὲ περιλάβῃ εἰς τὴν κληρονομίαν τῶν Οὐρανῶν, εἰς τὴν χορείαν τῶν Ἁγίων, ὅπως καὶ τώρα εἰς τὴν γῆν μὲ πλημμυρίζει ἡ θεία Του χάρις. Δὲν βλέπω εἰς τί θὰ μὲ ἔβλαπτον αἱ πεποιθήσεις μου αὗται. Ἀντιθέτως αἰσθάνομαι ὅτι, ἐὰν ἔχανα τὸ ἅγιον δῶρον τῆς πίστεως, ἡ ψυχή μου, ἡ ὁποία δὲν θὰ ἐγνώριζε πλέον τί νὰ πιστεύῃ καὶ τί νὰ φοβῆται, θὰ ἦτο ἀνήσυχος καὶ ταραγμένη ἀπὸ τὴν σκέψιν τῆς ὑπάρξεως μιᾶς μελλούσης ζωῆς, κυμαινομένη ματαίως τῇδε κἀκεῖσε χωρὶς νὰ εὑρίσκῃ οἱανδήποτε γαλήνην. Καὶ ἡ ἀνησυχία αὐτὴ τῆς ψυχῆς καὶ ἡ ἀβεβαιότης τῆς σκέψεως εἶναι ἐκεῖνα ποὺ προκαλοῦν τὴν ἀπδίαν πρὸς τὴν ζωήν, ἡ ὁποία δύναται νὰ ὁδηγήσῃ καὶ μέχρι τῆς αὐτοκτονίας .....»

ΝΕΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ "ΖΩΗΣ,,

ΜΟΥΣΙΚΟΣ ΠΑΝΔΕΚΤΗΣ

Τόμος τέταρτος

Ὁ τόμος οὗτος περιλαμβάνει τὴν θείαν Λειτουργίαν, ἤτοι Αἰτήσεις καὶ ἐκφωνήσεις, Κύριε ἐλέησον κλπ., Ἀντίφωνα, Τυπικά, εἰς ἦχον πλ. δ' καὶ βαρύν, Μακαρισμούς, Εἰσοδικὰ κλπ., τὸν τρισάγιον ὕμνον εἰς ἦχον β', α' καὶ βαρύν, διάφορα Δύναμις, τὰ τῆς χειροτονίας, Ὅσοι εἰς Χριστόν, Τὸν σταυρόν σου, Πολυχρονισμοὺς τέσσαρας, Ἀπόστολον καὶ Εὐαγγέλιον, Χερουβικὰ σύντομα, ἀργοσύντομα καὶ ἀργά, ἐν ὅλῳ 36, Τοῦ δείπνου σου, Σιγησάτω, Λειτουργικὰ εἰς ἦχον α', πλ. α', πλ. β', βαρύν, πλ. δ' κλπ., τὰ τῆς Λειτουργίας τοῦ Μ. Βασιλείου, Ἄξιόν ἐστιν κατ' ἦχους, ἐν ὅλῳ 28, Κοινωνικὰ τῆς ἑβδομάδος, Κυριακῶν, ἀκινήτων ἑορτῶν, Τριῳδίου καὶ Πεντηκοσταρίου, σύντομα καὶ ἀργοσύντομα, Ὕμνους ἀπολύσεως, ψαλμοὺς διὰ βασιλικὰς τελετάς, Εἱρμοὺς καλοφωνικοὺς κλπ. Οὐδέποτε μουσικὸς τόμος Λειτουργίας παρουσίασε τόσον πλοῦτον μαθημάτων καὶ τόσον ἐπιμελῆ ἐκλογὴν καὶ κατάταξιν τῆς ὕλης. Πᾶν ὅ,τι ἐκλεκτὸν ἔχει νὰ ἐπιδείξῃ ἡ Βυζαντινὴ μουσικὴ τέχνη ἐν σχέσει πρὸς τὴν θ. Λειτουργίαν, θὰ τὸ εὕρῃ τις εἰς τὸν τόμον τοῦτον.

Ἀποτελεῖται ἐκ σελ. 360 ἐπὶ χάρτου ἐκλεκτοῦ καὶ τιμᾶται ἄδετος μὲν δρ. 90, πανόδετος δρ. 110, μὲ δέρμα δρ. 130. Προστίθενται ταχ/κὰ διὰ τὸ Ἐσωτερικὸν δρ. 12 διὰ τὰ ἄδετα, δρ. 15 διὰ τὰ δεμένα. Διὰ τὸ ἐξωτερικὸν ταχ/κὰ τριπλάσια. Πᾶσα παραγγελία μετὰ τῆς ἀξίας τῶν ταχ/κῶν στέλλεται πρὸς τὸ Βιβλιοπωλεῖον ἡ «Ζωή», Ἱπποκράτους 3, Ἀθήνας.

Τύποις «ΖΩΗΣ»—Ἱπποκράτους 189, Ἀθῆναι